

**Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy
Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami
wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy
o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
w roku 2021**

Olsztyn, maj 2022 r.

SPIS TREŚCI:

Wstęp	3
OBSZAR WSPÓŁPRACY	4
Włączanie organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych	
OBSZAR WSPÓŁPRACY	10
Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych.	
OBSZAR WSPÓŁPRACY	32
Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności	
Podsumowanie	47
Załącznik Nr 1 Wykaz grup roboczych i zespołów opiniodawczo-doradczych z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych funkcjonujących w 2021 r. w Samorządzie Województwa Warmińsko-Mazurskiego	
Załącznik Nr 2 Zestawienie zadań zleconych organizacjom pozarządowym przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w roku 2021.	

Wstęp

Program współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021 został uchwalony przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 24 listopada 2020 r. (Uchwałą Nr XXI/359/20), został zmieniony Uchwałą Nr XXII/374/20 z dnia 29 grudnia 2020 r. Użyte w sprawozdaniu określenie: „organizacje pozarządowe” oznacza: „organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”.

Sprawozdanie zostało przygotowane przez Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na podstawie materiałów własnych oraz pozyskanych z departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i Wojewódzkiego Urzędu Pracy, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach poszczególnych priorytetów. Pozyskano również informacje na temat współpracy jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa z partnerami społecznymi oraz informacje nt. udziału organizacji pozarządowych w aplikowaniu o środki w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Informacje zostały zawarte w 3 obszarach współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, tj.:

OBSZAR I: Włączanie organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych

OBSZAR II: Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych

OBSZAR III: Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności.

W roku 2021 program był realizowany w obszarach tematycznych ujętych w 16 priorytetach, tj.:

1) Edukacja, profilaktyka i promocja zdrowia publicznego

Odpowiedzialny: Departament Zdrowia

2) Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy

Odpowiedzialny: Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

3) Rozwój kultury fizycznej

Odpowiedzialny: Departament Turystyki i Sportu

4) Integracja europejska i współpraca międzynarodowa

Odpowiedzialny: Departament Współpracy Międzynarodowej

5) Upowszechnianie i ochrona praw konsumenta

Odpowiedzialny: Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

6) Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego

Odpowiedzialny: Departament Kultury i Edukacji

7) Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

Odpowiedzialny: Departament Ochrony Środowiska

8) Rozwój turystyki

Odpowiedzialny: Departament Turystyki i Sportu

9) Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych

Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

10) Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich

Odpowiedzialny: Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

11) Polityka społeczna

Odpowiedzialny: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

12) Wzmacnianie potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej i kompetencji społecznych młodzieży

Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

13) Rozwój sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego

Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

14) Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym

15) Żywność i ochrona dziedzictwa kulinarnego

Odpowiedzialny: Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

16) Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej oraz pielęgnowanie polskości

Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

Wg danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie, na dzień 31 grudnia 2021 r. w regionie zarejestrowanych było ogółem **5231 stowarzyszeń i organizacji społecznych i 806 fundacji – łącznie 6037 podmiotów (o 94 więcej niż w roku 2020)**. Włączając do powyższej liczby kościoł katolicki (645), inne kościoły i związki wyznaniowe (107) oraz koła gospodyń wiejskich (364), to podmiotów społecznych w regionie jest ok. **7153 (o 114 więcej niż w roku 2020)**.

OBSZAR WSPÓŁPRACY: **WŁĄCZANIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH** **W TWORZENIE POLITYK PUBLICZNYCH**

1. Udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w pracach zespołów wspólnych.

Organizacje pozarządowe poprzez swoich przedstawicieli, aktywnie biorą udział w tworzeniu i monitorowaniu dokumentów wojewódzkich, uczestnicząc w pracach różnego rodzaju **grup roboczych, opiniujących, doradczych, czy konsultacyjnych**. Czynnie uczestniczą również w kapitułach przyznających nagrody i wyróżnienia o charakterze wojewódzkim, chociażby w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego.

W roku 2021 funkcjonowało 14 grup roboczych do opracowania i monitoringu programów współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi, działających przy poszczególnych komórkach organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego i WUP. Powołane zostały one Uchwałą Nr 31/346/21/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 15 czerwca 2021 r. Na 97 ich członków, 57 to przedstawiciele organizacji pozarządowych (prawie 59%). W 2021 r. funkcjonowała również Wojewódzka Rada Sportu powołana Uchwałą Nr 58/809/19/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 9 grudnia 2019 r. ze zm. – na 16 członków – 9 to przedstawiciele NGO.

Działające w roku 2021 zespoły wspólne zostały wymienione w *Załączniku Nr 1* do Sprawozdania. **Zostało tam wyszczególnionych 67 tego typu zespołów (w 2020 – 73, w 2019 – 59, w 2020 – 73): 288 członków tych zespołów stanowili przedstawiciele organizacji pozarządowych na 1051 wszystkich osób (ok. 27,4%). W 2020 r. udział przedstawicieli NGO w zespołach roboczych wyniósł ok. 23,56%).**

Szczególną platformą współpracy międzysektorowej jest **Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego**, powołana w 2011 r. przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w celu praktycznej realizacji dialogu obywatelskiego. Rada składa się z 20 członków (10 przedstawicieli organizacji pozarządowych i 10 przedstawicieli administracji, w tym przedstawiciela Wojewody oraz 2 przedstawicieli Sejmiku Województwa).

W 2021 r. funkcjonowała Rada IV kadencji (powołana przez Marszałka Województwa 18 stycznia 2019 r.), w ramach której odbyło się łącznie 5 posiedzeń (w 2020 r. – 6). Zakres jej prac obejmował przede wszystkim:

- Udział w opracowaniu, konsultacji i opiniowaniu programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi na 2022 rok oraz wieloletniego programu współpracy na lata 2022-2027.
- Wnioski Rady dotyczące rodzajów projektów i działań proponowanych do realizacji w ramach programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027, finansowanego ze środków UE mających na celu rozwój społeczeństwa obywatelskiego regionu. Rada zgłosiła uwagi w procesie konsultacji FEWiM 2021-2027.
- Uwagi do projektów sektorowych programów i strategii wojewódzkich, oraz innych dokumentów regionalnych, m.in.: *Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2030, Wojewódzkiego programu wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób z niepełnosprawnościami na lata 2021-2026.*

Rada przystąpiła również do projektu *Dobre rady dla Rady* realizowanego przez Stowarzyszenie EKOSKOP w partnerstwie z Opolskim Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych oraz Stowarzyszeniem Ośrodek Kultury i Aktywności Lokalnej w Krzesku w ramach dofinansowania z Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030. Celem projektu jest zwiększenie wpływu na kształtowanie regionalnych polityk publicznych, poszerzenie i wzmocnienie dialogu obywatelskiego, umożliwienie podnoszenia swoich kompetencji, poczucia wpływu w podejmowanych działaniach oraz poprawa skuteczności funkcjonowania 16 Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego.

Przedstawiciele Rady brali również udział w posiedzeniach ogólnopolskiego Konwentu Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego, skoncentrowanych na rozwiązaniach na szczeblu krajowym związanych z działalnością NGO, współpracy z administracją publiczną, w tym realizacji zadań publicznych podczas pandemii COVID-19. W ramach spotkań następowała m.in. wymiana doświadczeń nt. sposobu realizacji otwartych konkursów ofert w trakcie pandemii, działalności poszczególnych Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego oraz zmieniających się przepisów prawnych.

W związku z kończącą się trzyletnią kadencją Rady (17 stycznia 2022 r.) w drugiej połowie roku 2021, przeprowadzony został nabór do V kadencji Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Rok 2021 był trzecim i ostatnim rokiem działalności I kadencji Społecznej Rady Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Wśród 29 członków Rady, 21 osób to przedstawiciele organizacji pozarządowych. W drugiej połowie 2021 r. przeprowadzono wybory członków II kadencji ww. Rady. Wybory przeprowadzono we współpracy z Federacją Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa z Olsztyna. W grudniu 2021 r. Marszałek Gustaw Marek Brzezina powołał Społeczną Radę Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego II kadencji. Wśród 29 członków Rady, 25 osób to przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Organizacje pozarządowe uczestniczą również przy wyborze ofert konkursowych do dofinansowania z budżetu Województwa, składanych przez organizacje w ramach otwartych konkursów ofert organizowanych przez Zarząd Województwa na realizację zadań Samorządu Województwa. W 2021 r. Zarząd Województwa powołał 23 komisje konkursowe, liczące 155 członków, spośród których 42 osób zostało wskazanych przez organizacje pozarządowe (27%).

W 2020 r. 3 przedstawiciele NGO zgłoszonych przez Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego weszło w skład powołanej Uchwałą nr 4/40/20/VI z dnia 28 stycznia 2020 r. przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego Grupy Roboczej ds. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2021-2027 (program: Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027). Ponadto w jej skład wszedł jeden przedstawiciel Lokalnych Grup Działania z Warmii i Mazur. Grupa kontynuowała prace w roku 2021. Zadaniem Grupy Roboczej było wspieranie procesu przygotowywania projektu programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027 w oparciu o evidence-based policy (politykę opartą o dowody) tj. z uwzględnieniem wyników badań, analiz i ekspertyz, w tym m.in.: wypracowanie rozwiązań w zakresie zagadnień horyzontalnych, finansowych i instytucjonalnych, definiowanie oczekiwań wobec przedsięwzięć strategicznych, analizę pojawiających się na bieżąco kwestii i problemów oraz uczestnictwo w konsultacjach społecznych projektu FEWiM 2021-2027 w województwie (debaty, konferencje itp.). Ponadto członkowie Grupy powinni upowszechniać w środowiskach, które reprezentują, wiedzę na temat procesu planowania operacyjnego w województwie na lata 2021-2027 oraz informacje dotyczące Polityki Spójności Unii Europejskiej 2020+. Grupa została powołana na okres przygotowań do perspektywy finansowej Unii Europejskiej w latach 2021-2027 i zakończy prace z dniem przedłożenia Komisji Europejskiej do negocjacji projektu FEWiM na lata 2021-2027.

Nowe możliwości włączania do współpracy, środowisk funkcjonujących w sferze kultury, w tym w szczególności reprezentantów III sektora, daje fanpage Departamentu Kultury i Edukacji. Strona stanowi nie tylko źródło wiedzy w zakresie planowanej działalności Departamentu Kultury i Edukacji, ale - w zamyśle twórców - może stanowić platformę wymiany doświadczeń między autorami, odbiorcami, a także „mecenasami” kultury w regionie. Podobne narzędzie do komunikacji zostało uruchomione przez Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego.

W zakresie **Priorytetu II Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy** podejmowane były działania dot. utrwalenia roli Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy,

w skład której wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych, jako organu opiniodawczo-doradczego Marszałka Województwa w zakresie rynku pracy.

W 15-osobowym składzie Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy organizacje pozarządowe zajmujące się problematyką rynku pracy reprezentuje przedstawiciel Warmińsko-Mazurskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych. Wojewódzka Rada Rynku Pracy w Olsztynie, w zakresie powierzonych jej zadań, w 2021 roku współuczestniczyła w opracowywaniu dokumentów określających regionalną politykę rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim. Członkowie Rady m.in. pozytywnie zaopiniowali projekt *Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2021 rok w województwie warmińsko-mazurskim*. Również pozytywnie przyjęto *Propozycję podziału środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych województwa warmińsko-mazurskiego na finansowanie programów dotyczących promocji zatrudnienia i finansowanie innych fakultatywnych zadań na rok 2021* oraz *Propozycję podziału środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego*. Na posiedzeniu w dniu 25 marca 2021 r. członkowie Rady pozytywnie zaopiniowali *Wydatkowanie środków Funduszu Pracy przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie w roku 2020* oraz *Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie za rok 2020*. Przedmiotem obrad WRRP było również zaopiniowanie *Kryteriów wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemców, w tym wykazu zawodów i rodzajów pracy, w stosunku do których wydanie zezwolenia na pracę nie wymaga uwzględnienia informacji starosty*.

Przedmiotem obrad członków Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w 2021 roku były również prace nad *Wykazem zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę może być dokonywana refundacja kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne poniesionych przez pracodawcę*.

W 2021 roku członkowie WRRP zgodnie z zapisem art. 22 ust. 5 pkt 5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, podjęli 128 uchwał w sprawie otwarcia kierunków kształcenia w województwie warmińsko-mazurskim (w tym 103 uchwały z pozytywną opinią).

W zakresie **Priorytetu XI – Polityka społeczna** w 2021 r. przedstawiciele organizacji pozarządowych, będący członkami zespołów/grup monitorujących i opracowujących programy wojewódzkie z obszaru polityki społecznej zaopiniowali lub/i opracowywali niżej wymienione dokumenty:

- 1) „Strategię polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2030”.
- 2) Raport końcowy z realizacji „Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku”.
- 3) Projekt programu „Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027”.
- 4) Raport z monitoringu wdrażania w latach 2014-2020 programu „Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020”.
- 5) Sprawozdanie z realizacji w 2020 roku „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim w latach 2018 – 2022”.
- 6) Sprawozdanie z realizacji „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2015-2020”.
- 7) Projekt „Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2021-2026”.

- 8) Sprawozdanie z realizacji „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2016-2020”.
- 9) Projekt Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej i Solidarnej Warmia i Mazury 2021-2025.
- 10) Raport o stanie ekonomii społecznej w województwie warmińsko-mazurskim w 2020 roku. Monitoring wdrażania w latach 2015-2020 „Wojewódzkiego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Warmia i Mazury 2015-2020”.
- 11) Raport z monitoringu wdrażania w 2020 r. „Wojewódzkiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022”.
- 12) Raport końcowy z monitoringu wdrażania „Wojewódzkiego programu wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020”.
- 13) Projekt „Wojewódzkiego programu wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób z niepełnosprawnościami na lata 2021-2026”.

Zespoły o charakterze doradczym i opiniującym, w których biorą udział przedstawiciele organizacji pozarządowych funkcjonują również w jednostkach organizacyjnych Samorządu Województwa. W roku 2021 funkcjonowało 5 zespołów wspólnych, tj.: Rada Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej (2 NGO/16), Rada Welskiego Parku Krajobrazowego (1 NGO/20), Rada Mazurskiego Parku Krajobrazowego (3 NGO/20), Rada Zespołu Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich (2 NGO/17) czy zespół redakcyjny czasopisma VariArt (23 NGO/28). Łącznie 36 członków reprezentantów NGO brało udział w pracach ww. gremiów. Informacja dot. WUP przedstawiona została powyżej.

W tym obszarze Samorząd Województwa współpracuje w szczególności z **Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego** (funkcjonującą od 17 września 2004 r.). Rada jest sprawdzonym partnerem Samorządu. Jej obsługę zapewniało Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, które dbało o przepływ informacji pomiędzy członkami Rady i innymi organizacjami, organizowało spotkania Rady i jej Prezydium.

Rada Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest jedyną w województwie ponadbranżową reprezentacją organizacji pozarządowych. Liczy ok. 37 członków zbiorowych – federacji, sieci, reprezentacji powiatowych i organizacji o wymiarze regionalnym. Reprezentuje przeszło 1200 organizacji pozarządowych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Mając na uwadze rozwój społeczeństwa obywatelskiego, działa na rzecz wzmocnienia, integracji organizacji pozarządowych i ich współuczestnictwa w przestrzeni publicznej.

2. Udział organizacji pozarządowych w konsultacjach ogłaszanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie – strona www.bip.warmia.mazury.pl, funkcjonuje zakładka pt. „Konsultacje społeczne”.

Konsultacje społeczne to kolejna forma włączania mieszkańców i ich organizacji pozarządowych w procesy współdecydowania o kierunkach polityki lokalnej lub regionalnej oraz ważny element podejmowania decyzji odpowiadających potrzebom mieszkańców. W 2021 r. Samorząd Województwa za pośrednictwem w/w strony ogłosił 9 konsultacji społecznych projektów uchwał oraz programów i dokumentów o charakterze regionalnym. Dodatkowo zakończyły się procesy konsultacyjne dwóch dokumentów ogłoszonych w grudniu 2020 r. Ponadto wraz z końcem 2021 r. rozpoczęto konsultacje, które zakończone zostaną w 2022 r.

W procesie konsultacji społecznych uwagi zgłosiło 14 organizacji pozarządowych, tj.: Fundacja Elbląg – Fundusz Lokalny Regionu Elbląskiego, Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych, Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych, Forum NGO'S Wydminy, Społeczna Rada Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Rada Organizacji Pozarządowych Miasta Olsztyna, Stowarzyszenie naturalnie! ekoturystyka i ekożycie, Stowarzyszenie ARKA, Olsztyńska Fundacja Inicjatyw Prospołecznych, Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Fundacja Rozwoju Ziemi Oleckiej, Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Zwierząt OTOZ Animals Inspektorat w Olsztynie, PODWODNIK Szkoła Ratownictwa, Sportów Wodnych i Obronnych, Federacja Uniwersytetów Trzeciego Wieku Warmii i Mazur. Ponadto propozycje zapisów i rozwiązań przekazał Rzecznik praw osób starszych oraz grup robocza do opracowania, monitoringu i ewaluacji zadań priorytetowych programów współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz innych działań w zakresie pożytku publicznego. Łącznie mieszkańcy i organizacje pozarządowe w konsultacjach społecznych organizowanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przekazali 49 uwag.

Przeprowadzono również konsultacje wieloletniego Programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2022-2027. W 4 spotkaniach konsultacyjnych uczestniczyli przedstawiciele 55 organizacji (łącznie 63 osoby). Zebrany materiał posłużył do uzupełnienia projektu programu współpracy oraz do potwierdzenia zawartych w nim treści.

Ważnym dokumentem dla rozwoju regionu, programującym zadania, które będą realizowane ze środków UE, był poddany konsultacjom społecznym w roku 2021 projekt programu regionalnego na lata 2021-2027 *Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur*. Konsultacje trwały od 4 października do 8 listopada 2021 r. Uwagi zgłosiło w nich 12 organizacji pozarządowych zarówno z regionu jak i kraju.

Na etapie opracowania Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w województwie warmińsko-mazurskim na 2022 rok, dokument został rozesłany do konsultacji do przedstawicieli różnych środowisk, w tym reprezentanta organizacji pozarządowych. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia uzyskał również pozytywną opinię przedstawicieli Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy, w skład której wchodzi również przedstawiciel tego środowiska.

Należy zaznaczyć, że panująca epidemia koronawirusa SARS-CoV-2 i wynikające z tego faktu obostrzenia, w znacznym stopniu ograniczyły możliwość zastosowania różnorodnych form i metod przeprowadzania konsultacji społecznych, jak również niewątpliwie wpłynęły na liczbę podmiotów biorących aktywny udział w tym procesie, chociaż sytuacja pod tym względem była lepsza niż w roku 2020. Świadczą o tym chociażby aktywne konsultacje społeczne wieloletniego programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi.

Należy również dodać, że w opiniowaniu dokumentów wojewódzkich uczestniczą również, wymienione w *Załączniku Nr 1* do sprawozdania, zespoły opiniodawczo-doradcze.

OBSZAR WSPÓŁPRACY: **WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ PUBLICZNYCH**

1. Zlecenie zadań publicznych.

Współpraca Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych odbywała się m.in. poprzez zlecenie zadań zawartych w programie współpracy na rok 2021 - głównie w trybie otwartych konkursów ofert.

W roku 2021 rozstrzygnięto **21 otwartych konkursów ofert**. Przekazano dotacje na realizację zadań publicznych Samorządu Województwa w wysokości **5 259 992 zł** (w roku 2020: 4 677 637 zł, w roku 2019: 5 142 515 zł). Doliczając do tej kwoty dotacje na realizację zadań z zakresu promocji województwa to łączna wartość dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym w roku 2021 wyniesie 5 399 582 zł.

Zawarto łącznie 258 umów (w tym 18 w trybie 19a oraz 7 w trybie z pominięciem otwartego konkursu ofert dot. zadań z zakresu ratownictwa wodnego) - w roku 2019 zawarto 296 umów. Organizacje złożyły łącznie **618 ofert** (w tym 23 w trybie 19a oraz 7 w trybie z pominięciem otwartego konkursu ofert dot. zadań z zakresu ratownictwa wodnego).

Zwroty niewykorzystanych dotacji to: 49 715 zł. łączna wartość zrealizowanych zadań publicznych przez organizacje pozarządowe to: **12 242 395 zł**. Dotacje stanowiły więc **ok. 43%** wartości zrealizowanych przez organizacje pozarządowe zadań (wliczono wkład finansowy, rzeczowy i osobowy organizacji).

W realizacji zadań zleconych wzięło udział łącznie ok. **2 515 wolontariuszy** (w tym ok. 500 to wolontariusze Banku Żywności w Olsztynie) łączna wartość pracy wolontariuszy oraz pracy

społecznej członków organizacji wskazana w sprawozdaniach z realizacji zadań to ok. **1 419 187 zł**. Podkreślić należy, że **praca społeczna stanowiła 11,6% wartości** zrealizowanych zadań.

Organizacje współpracowały przy realizacji zadań z **496 partnerami** (innymi organizacjami, samorządami, instytucjami, przedsiębiorcami – zwiększenie w stosunku do 2021 r. o ok. 100 podmiotów).

Dane powyższe oraz niżej wymienione informacje pochodzą ze sprawozdań organizacji pozarządowych dot. zrealizowanych zadań w roku 2021.

Lista zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym w ramach programu współpracy na rok 2021 znajduje się w *Załączniku nr 2* do niniejszego sprawozdania. Poniżej zawarto informacje dot. zrealizowanych rezultatów i osiągniętych wskaźników w ramach zadań zleconych z podziałem na poszczególne priorytety programu.

Celem ogólnym realizacji zadań w zakresie **Priorytetu I Edukacja, profilaktyka i promocja zdrowia publicznego** w roku 2021 było wydłużenie życia w zdrowiu, poprawę zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu. Realizowano zadania określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

W ramach realizowanych przez organizacje pozarządowe zadań wykonano:

Cel szczegółowy I: Działania promujące właściwe nawyki żywieniowe i aktywność fizyczną w środowiskach nauki, pracy, służby i wypoczynku - 1 organizacja pozarządowa podjęła działania w tym celu, tj. WM Oddział PCK zorganizował Olimpiadę Zdrowego Stylu Życia, dla 827 uczniów szkoły podstawowej oraz szkoły średniej na temat zdrowego stylu życia, ale również wpływu środowiska na zdrowie mieszkańców Warmii i Mazur. Uczestnicy poznali zasady dbania o własne zdrowie oraz promowanie zdrowego stylu życia poprzez kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych oraz pogłębianie wiedzy uczestników na temat zagrożeń zdrowotnych oraz sposobów ochrony zdrowia i dbałości o zdrowie.

Cel szczegółowy II: Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych na rzecz upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego i jego uwarunkowań, kształtowanie przekonań, postaw, zachowań i stylu życia wspierającego zdrowie psychiczne, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu oraz przeciwdziałanie seksualizacji dzieci i młodzieży - 4 organizacje pozarządowe podjęły działania w tym celu:

- 18 rodzeństwa oraz 10 rodziców dzieci z niepełnosprawnościami uczestniczyło w warsztatach polegających na wspieraniu rodziców oraz rodzeństwa osób z niepełnosprawnościami. Przeprowadzono 12 godzin wsparcia dla rodziców z zakresu: bycia rodzicem dziecka z niepełnosprawnościami, wzmacnianie poczucia własnej wartości, komunikacja w rodzinie oraz sposób radzenia ze stresem, 18 godzin dla rodzeństwa z zakresu budowania własnej wartości, wsparcie informacyjne/emocjonalne/behawioralne w sytuacji wychowywania się z bratem/siostrą z niepełnosprawnością intelektualną, mój brat/siostra i moja rodzina, zachęcanie do współpracy, planowanie przyszłości osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Ze względu na różne miejsca zamieszkania rodzeństwa 6 godzin odbyło się on-line.

- dzieci i młodzież mieszkańcy miasta Elbląga i okolic podopiecznych Placówki Wsparcia Dziennego, z dysfunkcjami w zakresie prawidłowego funkcjonowania społecznego, ze środowisk niewydolnych wychowawczo, ze skłonnościami do uzależnień uczestniczyło w zajęciach.
- 20 dzieci z zespołem Downa i z innymi niepełnosprawnościami uczestniczyło w 124 konsultacjach w tym: 31 konsultacji z psychologiem, 31 spotkaniach z logopedą, 31 spotkaniach z fizjoterapeutą, 31 spotkaniach z terapeutą integracji sensorycznej, u 20 par rodziców dzieci z niepełnosprawnością intelektualną wzrósł poziom wiedzy i umiejętności w opiece nad dziećmi.
- szkolenia dla 55 wolontariuszy Olsztyńskiego Telefonu Zaufania z zakresu „Zasady komunikacji z osobami w kryzysie psychicznym” oraz „Interwencja kryzysowa w sytuacji przemocy i zagrożenia samobójstwem”. Ponadto wydrukowano plakaty reklamowe informujące o działalności Olsztyńskiego Telefonu Zaufania „Anonimowy Przyjaciel” i przekazano do placówek służby zdrowia, dostarczono ulotki, w lokalnych mediach ukazywały się artykuły i prowadzone były audycje dotyczące działalności Olsztyńskiego Telefonu Zaufania.

Cel szczegółowy III: Prowadzenie polityki senioralnej ukierunkowanej na jak najdłuższą aktywność społeczną, zawodową i rodzinną osób starszych, w tym tworzenie przyjaznej seniorom przestrzeni publicznej, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych. Wspieranie aktywności osób starszych na poziomie lokalnym, podejmowanie działań niwelujących skutki ubóstwa i zapobieganie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób starszych – 3 organizacje pozarządowe prowadziły działania z tego zakresu:

- 31 zawodników wzięło udział w turnieju szachowym dla seniorów. Głównym celem była aktywizacja fizyczna i społeczna seniorów poprzez uczestnictwo w imprezie sportowo-rekreacyjnej.
- 50 osób powyższej 50 r. życia, 35 osób powyżej 70 r. życia i 15 osób powyżej 80 r. życia wzięło udział w II Żeglarskich Mistrzostwach Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Celem zadania była rywalizacja sportowa, integracja między Klubami Seniora oraz zwiększenie aktywności sportowej i turystycznej osób starszych, z niepełnosprawnościami, mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego.
- 30 osób powyższej 60 r. życia uczestniczyło w zajęciach z zakresu indywidualnej rehabilitacji ruchowej połączonej z edukacją ukierunkowaną na profilaktykę p-problemów zdrowotnych oraz z zakresu masażu i hydroterapii. Zrealizowano 75 godzin z zakresu indywidualnej rehabilitacji ruchowej połączonej z edukacją oraz 100 godzin z zakresu masażu i hydroterapii.

Osiągnięto następujące wskaźniki:

- 1) Cel szczegółowy I: 1 zadanie/827 uczestników
- 2) Cel szczegółowy II: 4 zadania/157 uczestników
- 3) Cel szczegółowy III: 3 zadania/161 uczestników

Kwota dotacji w wysokości 57 148,00 zł nie została wykorzystana z powodu trwającej pandemii i zmniejszonego zainteresowania organizacji pozarządowych realizacją zadań w ramach ww. działań.

W ramach realizowanych zadań zleconych organizacjom pozarządowym w roku 2021 w zakresie **Priorytetu III Rozwój kultury fizycznej** Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego ogłosił pięć otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z zakresu rozwoju kultury fizycznej na łączną kwotę 2.940.000,00 zł, w tym jeden otwarty konkurs ofert na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego, określonych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r., poz. 642), w ramach działań w obszarze aktywności fizycznej na kwotę 440 000 zł.

Osiągnięto podane niżej wskaźniki (w odniesieniu do zaplanowanych w programie współpracy na rok 2021).

Celem ogólnym działań realizowanych w tym zakresie było: *Upowszechnianie i popularyzowanie aktywności fizycznej wśród mieszkańców województwa.*

Osiągnięte wskaźniki:

Cel 1.

Upowszechnianie różnorodnych form aktywności sportowej w różnych środowiskach i grupach społecznych.

- 1) % **gmin**, z których szkoły biorą udział w szkolnym współzawodnictwie sportowym - 55 %. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej: 50%).
- 2) % **szkół** z województwa biorących udział w szkolnym współzawodnictwie sportowym - 47 %. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej: 40 %).
- 3) **liczba uczniów (osobo/starty)** biorących udział w szkolnym współzawodnictwie sportowym – 23 700. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej: 14 000).
- 4) **liczba imprez** sportowych dla dzieci i młodzieży realizowanych w ramach programów i inicjatyw organizowanych na boiskach „Orlik”: 115 imprezy. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 25 imprez).
- 5) **liczba uczestników** biorących udział w realizacji programów i inicjatyw dotyczących organizacji zajęć i imprez sportowych dla dzieci i młodzieży organizowanych na boiskach „Orlik”: 2 700 uczestników. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 1 000 uczestników).
- 6) **liczba dzieci i młodzieży** biorąca udział w programach – liczba dzieci z województwa warmińsko-mazurskiego biorąca udział w programach pn. „Mali sportowcy – program wsparcia zdrowia i aktywności fizycznej najmłodszych podopiecznych przedszkoli w województwie warmińsko-mazurskim” – udział wzięło 64 dzieci, program „Poprawa stanu zdrowia i sprawności fizycznej dzieci i młodzieży poprzez naukę pływania” – udział wzięło 120 uczniów, a w programie pn. „Futbolowo, aktywnie i zdrowo – cykl turniejów piłkarskich z meetingiem prozdrowotnym EXPRESS NAKI CUP 2021 II Edycja” – udział wzięło 60 dzieci. Łącznie udział wzięły 244 osoby. WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 500 dzieci).
- 7) **liczba imprez i zawodów** sportowych organizowanych w ramach międzyuczelnianej rywalizacji sportowej na poziomie wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym: 15 imprez – WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 15 imprezy).
- 8) **liczba uczestników** biorących udział w międzyuczelnianej rywalizacji sportowej na poziomie wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym: 620 uczestników. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 600 uczestników).

- 9) **liczba imprez i zawodów** sportowych organizowanych w ramach upowszechniania sportu w środowisku wiejskim i małych miast – 47 imprez i zawodów sportowych. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 40 imprez i zawodów sportowych).
- 10) **liczba uczestników** biorących udział w imprezach i zawodach sportowych organizowanych w ramach upowszechniania sportu w środowisku wiejskim i małych miast, z uwzględnieniem podziału na dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe – ok. 5 000 uczestników, w tym: ok. 3 000 osoby dorosłe oraz ok. 2 000 dzieci i młodzieży. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 5 000 uczestników).
- 11) **liczba gmin** wiejskich i miejsko-wiejskich biorąca udział w imprezach i zawodach sportowych organizowanych w ramach upowszechniania sportu w środowisku wiejskim i małych miast - 57 gmin (tj. 57% gmin wiejskich i miejsko-wiejskich). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 50 % gmin).
- 12) **liczba imprez masowych** oraz zawodów sportowych o zasięgu wojewódzkim – liczba imprez masowych oraz zawodów sportowych o zasięgu wojewódzkim w środowisku osób z niepełnosprawnościami – 26 imprez. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 8 imprez masowych).
- 13) **liczba uczestników** biorących udział w imprezach masowych oraz zawodach sportowych o zasięgu wojewódzkim w środowisku osób z niepełnosprawnościami – ogółem wzięło udział 1 552 osoby (w ramach zadań: „Organizacja zawodów sportowych dla zawodników Olimpiad Specjalnych” – 110 osób, „Sportowa Integracja 2021” – 820 osób, „VII Paraolimpiada Osób Niepełnosprawnych. Sport to siła, to jest moc. Razem bądźmy więc co rok.” - 290 uczestników, II Letni Turniej „Rugby łamie bariery” – 89 osób, „III Wojewódzki Turniej Tańca Nowoczesnego Osób Niepełnosprawnych – 70 uczestników, „I Mazurskie Igrzyska Wspinaczkowe dla Osób z Niepełnosprawnościami” – 93 uczestników, „Otwarte Mistrzostwa XXIII Elbląg CUP 2021” – 80 uczestników). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 250 uczestników).
- 14) **liczba osób** biorąca udział w zaproponowanych inicjatywach i formach aktywności ruchowej - w wojewódzkich imprezach sportowo-rekreacyjnych dla seniorów udział wzięło łącznie 297 osób (w ramach: *Jarocka Akademia Trzeciego Wieku w Olsztynie – IV Jarocki Festiwal Taneczny Podróż do krainy tańca* – 124 osoby, *Gminny Ludowy Klub Sportowy „Jurand” w Barcianach – Wojewódzki Turniej Piłki Nożnej Oldbojów na Orliku o Puchar Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego* – 55 osób, *Uczniowski Klub Sportowy „NAKI” - Turnieju Piłki Nożnej NAKI CUP +50* – 100 osób). WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 400 uczestników).

Cel 2.

Przygotowanie i udział zawodników z regionu w krajowym i międzynarodowym współzawodnictwie sportowym.

- 1) **liczba zawodników** objętych szkoleniem w kategorii młodzik, junior i młodzieżowiec: - 347 zawodników w ramach kadry wojewódzkiej młodzików, 140 zawodniczek/zawodników w ramach kadry wojewódzkiej junior młodszy, 86 zawodniczek/zawodników w ramach kadry wojewódzkiej junior oraz 20 zawodników w ramach kadry wojewódzkiej młodzieżowca. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY w kategoriach wiekowych: młodzik, junior młodszy,

- młodzieżowiec. Nie został osiągnięty w kategorii wiekowej: młodzik ze względu na niższy limit zawodników (o 3), określony przez Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, który określa limity osobowe dla poszczególnych województw i kategorii wiekowych (zakładano co najmniej: 350 - młodzik, 100 – junior młodszy, 80 - junior, 20 - młodzieżowiec).
- 2) **liczba punktów** zdobytych przez reprezentantów województwa w rywalizacji sportowej, organizowanej przez właściwe dla danej dyscypliny polskie związki sportowe w dyscyplinach objętych ogólnopolskim systemem sportu młodzieżowego: łącznie 5 531,75 punktów. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 5 500 punktów).
 - 3) **% zawodników** zakwalifikowanych do wojewódzkich ośrodków szkolenia sportowego, którzy zdobyli medale i punktowali w zawodach ogólnopolskich (organizowanych przez polskie związki sportowe) uczestniczyli w zawodach międzynarodowych (organizowanych przez międzynarodowe federacje) lub posiadają minimum drugą klasę sportową (nadaną przez polskie związki sportowe) w poszczególnych dyscyplinach sportowych: 90 % . WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 80 %).
 - 4) **% zawodników** zakwalifikowanych do wojewódzkich ośrodków szkolenia sportowego, w sportach zespołowych (piłka nożna), którzy uczestniczyli w rozgrywkach organizowanych przez polskie związki sportowe na szczeblu co najmniej wojewódzkim: 100% (zakładano: co najmniej 90 %). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY
 - 5) **liczba zawodników** biorąca udział w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych w dyscyplinach paraolimpijskich i igrzysk głuchych – 177 zawodników. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 25 zawodników).
 - 6) **liczba zawodów** ogólnopolskich i międzynarodowych w dyscyplinach paraolimpijskich i igrzysk głuchych, w których wezmą udział reprezentanci województwa – 20 zawodów ogólnopolskich i międzynarodowych. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 20 zawodów).
 - 7) **liczba zawodników** województwa zakwalifikowanych do udziału w igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata i Europy – zakwalifikowało się 17 zawodników z województwa warmińsko-mazurskiego. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 6 zawodników).
 - 8) **liczba punktów** zdobytych przez reprezentantów województwa środowiska wiejskiego i małych miast w ogólnopolskim współzawodnictwie dzieci i młodzieży: 1 853,02 punkty. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 1 500 punktów).
 - 9) **Liczba zawodników** ze środowiska wiejskiego i małych miast objętych szkoleniem – 310 zawodników (zakładano co najmniej 250). WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY
 - 10) **Liczba zawodników** zakwalifikowanych do udziału w mistrzostwach świata i Europy – 4 (zakładano co najmniej 10). WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY.

Cel 3.

Promowanie kultury fizycznej poprzez ciekawe inicjatywy i znaczące dla województwa wydarzenia sportowe.

- 1) **liczba regionów partnerskich** województwa warmińsko-mazurskiego, z którymi realizowano współpracę w ramach przedsięwzięć z zakresu sportu - zadanie nie było realizowane. WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 3 regiony).

- 2) **liczba projektów** z zakresu sportu zrealizowanych w ramach współpracy województwa warmińsko-mazurskiego z regionami partnerskimi – zadanie nie było realizowane. WSKAŹNIK NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 5 projektów).
- 3) **liczba imprez sportowych** o zasięgu wojewódzkim i krajowym zorganizowanych przy wsparciu samorządu województwa - 16 imprez. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 10).
- 4) **liczba uczestników** biorących udział w imprezach o zasięgu wojewódzkim i krajowym zorganizowanych przy wsparciu samorządu województwa – około 4685 uczestników. WSKAŹNIK ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY (zakładano co najmniej 500).

W 2021 r. w ramach zadania *Rozwój kultury fizycznej* wpłynęło 10 ofert w trybie pozakonkursowym, z których 9 zadań zrealizowano.

Ocena własna stopnia osiągnięcia celów i realizacji działań:

Działania realizowane przez organizacje pozarządowe w zakresie Priorytetu III, przy udziale środków z dotacji przynoszą wymierne rezultaty w postaci: upowszechniania i popularyzacji sportu w województwie warmińsko-mazurskim, wysokich osiągnięć reprezentantów województwa warmińsko-mazurskiego oraz promocji województwa w kraju, Europie i na świecie.

Organizacje w większości zrealizowały zakładane cele oraz osiągnęły zakładane rezultaty. Główną przyczyną mającą wpływ na niezrealizowanie zakładanych wskaźników w 2021 roku była sytuacja sanitarno-epidemiologiczna w kraju i na świecie, wywołana COVID-19. Wprowadzane obostrzenia dotyczące ograniczenia działalności w obszarze sportu wyczynowego i powszechnego uniemożliwiły pełną realizację zamierzonych działań. W sposób szczególny dotyczyło to sportu powszechnego m.in. w obszarze sportu szkolnego, w środowisku wiejskim i małych miast oraz w środowisku osób starszych. Ważną przyczyną mającą również wpływ na niezrealizowanie zakładanych rezultatów jest element rywalizacji sportowej oraz przyczyny niezależne wyłącznie od organizatorów (np.: kontuzje zawodników, rezygnacja z uprawiania sportu, niezakwalifikowanie się do dalszych rozgrywek, czy rezygnacja z udziału w zawodach).

Biorąc powyższe pod uwagę należy stopień realizacji zadań określić jako zadowalający. Niemniej sferą wymagającą poprawy wciąż pozostaje sposób i jakość przygotowywanych ofert, realizacja umów, sprawozdawczość z realizacji zadań.

Sytuacja pandemii i wprowadzonych w Europie i na świecie ograniczeń sanitarno-epidemiologicznych, m.in. w zakresie podróży zagranicznych, miała wpływ na realizację zadań w ramach **Priorytetu IV Integracja europejska i współpraca międzynarodowa**, również w roku 2021. W procedurze otwartego konkursu ofert organizacje złożyły jedynie 6 propozycji zadań. Do realizacji wybrano 5 z nich, tj.:

- 1) Stowarzyszenie Jantar otrzymało wsparcie realizacji zadania Międzynarodowy Festiwal Tańca BALTIC CUP. Projekt będący jedną z największych imprez tanecznych w Polsce od lat gościł na elbląskich parkietach najlepszych tancerzy ze ścisłej, światowej czołówki. W jego ramach 700 zawodników rywalizowało o Puchar Bałtyku w wielu kategoriach wiekowych. Zmagania tancerzy były oglądane przez około 2500 widzów.

- 2) Stowarzyszenie Wspólnota Polska otrzymało wsparcie projektu „W kręgu polskiej tradycji – wigilijne i szkoleniowo-edukacyjne spotkanie z działaczami polskimi i polonijnymi z krajów ościennych”. W ramach projektu zorganizowano spotkanie wigilijne i zajęcia edukacyjno-szkoleniowe dla Polaków i Polonii z Litwy, Łotwy, Białorusi i Rosji w celu wzmocnienia kontaktów i współpracy między Polonią i Polakami zza wschodniej granicy i mieszkańcami województwa warmińsko-mazurskiego. Odbłyły się spotkania uczestników, zajęcia i warsztaty edukacyjno-szkoleniowe oraz tradycyjna wieczerza wigilijna.
- 3) Olsztyńskie Stowarzyszenie Przyjaciół Bretanii i Francji Amitié zrealizowało zadanie „Piknik #BleuBlancRouge”. W jego ramach przeprowadzono wiele działań. Zorganizowano animacje artystyczne, warsztaty rzeźbiarskie, kulturowo-językowe i sportowe oraz koncert piosenki francuskiej dla dzieci i dorosłych. Przygotowano i przedstawiono prezentacje na temat współpracy Côtes d’Armor – Warmia i Mazury, stoiska poszczególnych partnerów, Stowarzyszenie Amitié i Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Wsi Aniołowo oraz konkurs wiedzy o współpracy warmińsko-bretońskiej. W wydarzeniu wzięło udział około 200 osób.
- 4) Stowarzyszenie Olsztyński Teatr Uliczny otrzymało dofinansowanie na realizację zadania „Cyrkownia – warsztaty nowego cyrku”. W ramach projektu zorganizowano warsztaty artystyczno-cyrkowe z francuskimi przedstawicielami grupy Galapat Cirque, które były okazją do rozwoju i profesjonalizacji kompetencji artystycznych i umiejętności cyrkowych młodych adeptów sztuki cyrkowej oraz członków Olsztyńskiego Teatru Ulicznego zajmujących się na co dzień realizacją projektów teatralnych. Uczestnicy z Departamentu Côtes d’Armor podzielili się swoim bogatym doświadczeniem w zakresie umiejętności cyrkowych, budowaniu spektakli cyrkowych i przygotowaniu wydarzeń artystycznych. Projekt przyczynił się ponadto do rozwijania kontaktów i współpracy artystycznej i edukacyjnej na rzecz integracji europejskiej.
- 5) Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zespołem Downa „Strzał w 10” otrzymało wsparcie realizacji zadania „Samodzielnie mieszkać – wyjazd studyjny do Zagrzebia”. W ramach projektu zorganizowano wyjazd do Chorwacji celem zapoznania się jego uczestników z systemem mieszkalnictwa wspomagane, które funkcjonuje w Chorwacji oraz spotkania z chorwackimi organizacjami celem przeniesienia ich doświadczeń na lokalny, polski grunt.

W 2021 r. w ramach **Priorytetu V Upowszechnianie i ochrona praw konsumenta** zlecono jedno zadanie (do konkursu wpłynęły 3 oferty). Dzięki działaniom Stowarzyszenia – Liga Kobiet Polskich Oddział Terenowy w Elblągu, nastąpił wzrost wiedzy dotyczącej praw konsumentów. W związku z tym cele realizacji zadania publicznego zostały osiągnięte.

Organizacje pozarządowe województwa warmińsko-mazurskiego zdecydowanie najczęściej składają oferty w zakresie **Priorytetu VI Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego**. W roku minionym/sprawozdawczym celem podejmowanej współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze zadań publicznych z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego był **wzrost aktywności mieszkańców regionu jako twórców i odbiorców kultury**. Zlecone organizacjom pozarządowym zadania wynikały z *Programu wsparcia rozwoju kultury województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*.

W roku 2021 realizowano także zadanie pn. *Wsparcie przygotowania i wydania publikacji spełniających wysokie standardy merytoryczne i redakcyjne przyczyniających się do rozwoju i promocji kultury województwa warmińsko-mazurskiego.*

W roku 2021 w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego zrealizowano 62 zadania na łączną kwotę dofinansowania 474 700,00 zł.

Wartości liczbowe wskaźników określonych w opisie Priorytetu VI:

Wskaźniki wymienione w opisie priorytetu	określone w PW2021	zrealizowane w 2021
Liczba przedsięwzięć zrealizowanych przy wsparciu finansowym samorządu województwa	max. 60	62
Liczba przedsięwzięć o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym	max. 50	44
Liczba przedsięwzięć realizowanych w środowisku wiejskim i małomiasteczkowym	min. 5	7
Liczba projektów mobilizujących do aktywnego uczestnictwa w kulturze	min. 40	20
Liczba projektów z obszaru dziedzictwa kulturowego, w tym niematerialnego	min. 5	11
Liczba projektów popularyzujących dziedzictwo kulturowe w tym z użyciem nowych technologii np. digitalizacje, aplikacje	min. 5	7
Liczba projektów wykorzystujących elementy kultury ludowej	min. 5	6
Liczba przedsięwzięć z zakresu animacji i edukacji kulturalnej	min. 7	7
Liczba przedsięwzięć prezentujących kulturę mniejszości narodowych i etnicznych	min. 10	7
Liczba przedsięwzięć w obszarze współpracy międzykulturowej	min. 3	3
Liczba przedsięwzięć wpływających na zwiększenie tożsamości i indywidualności kulturowej regionu, w tym projekty rocznicowe	min. 5	4
Liczba projektów partnerskich	min. 2	1
Liczba przedsięwzięć w obszarze współpracy międzypokoleniowej	min. 5	4
liczba przedsięwzięć skierowanych/angażujących seniorów	min. 5	4
Liczba wydawnictw (z wyłączeniem publikacji książkowych) i ich nakład ogółem	min. 1	1
Liczba projektów innowacyjnych	min. 5	4
Liczba festiwali o zasięgu regionalnym	min. 5	7
Liczba konferencji tematycznych	max 5	3
Liczba konkursów angażujących społeczność lokalną w szczególności dzieci i młodzież	min. 2	0
liczba projektów wykorzystujących środki masowego przekazu oraz ukierunkowanie na nowe zjawiska kulturowe	min. 2	2

Mimo trudnych uwarunkowań, spowodowanych wciąż trwającą sytuacją epidemiologiczną w kraju, wywołaną wirusem SARS-CoV-2, udało się – w stopniu zadowalającym - osiągnąć wskaźniki, określone w opisie programu. Pandemia wywarła znaczny wpływ na wykonanie zadań samorządu województwa w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa

kulturowego, zleczanych w ramach otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych. Wprowadzane obostrzenia ograniczały możliwość realizacji planowanych zadań, w niektórych przypadkach zupełnie ją uniemożliwiając. Jednak współpracę sektora pozarządowego i samorządowego, mającą na celu zminimalizowanie wpływu pandemii na realizację programu, należy ocenić jako skuteczną.

Wysokość środków przeznaczonych na współpracę z organizacjami pozarządowymi została zwiększona o 17 % w stosunku do roku poprzedniego. W roku 2021 o 4 % zmniejszył się natomiast stosunek ilości ofert wybranych do złożonych, co przy jednoczesnym zwiększeniu liczby złożonych ofert, spowodowało lekki spadek średniej wysokości przyznanej dotacji, która niezmiennie od 2019 r. oscyluje w granicach 7 000 zł.

W roku 2021 odnotowano znaczny spadek aktywności środowisk seniorskich. Niestety, znaczna część działań proponowanych przez nie do realizacji ma raczej hermetyczny charakter – brak elementu łączenia, inspirowania np. młodzieży we wspólne działania kulturalne. (Podczas rozmów z seniorami można usłyszeć, że brakuje im następców do kontynuacji działań). Należy zatem podjąć działania zmierzające do podjęcia przez organizacje współpracy podczas realizacji zadań międzypokoleniowych.

Na poziomie roku poprzedniego ocenić można aktywności organizacji mniejszości narodowych i etnicznych (wciąż aktywne mniejszości to mniejszość niemiecka i ukraińska, właściwie brak wniosków dotyczących innych mniejszości).

Cel programu - *wzrost aktywności mieszkańców regionu jako twórców i odbiorców kultury* wydaje się wartym kontynuacji, co potwierdziła grupa robocza, opracowująca priorytety Programu Współpracy na rok 2022 r. Wzmacnianie kapitału społecznego województwa warmińsko-mazurskiego jest dobrym kierunkiem, organizacje pozarządowe mogą być skutecznym narzędziem do wzmacniania kapitału społecznego – wniosek koresponduje zarówno ze strategią rozwoju województwa oraz krajowymi programami operacyjnymi.

Kolejne zadania zlecono w zakresie **Priorytetu VII Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego**. W 2021 r. zrealizowano:

W ramach działań edukacyjnych:

- 1) Fundacja Rozwoju Regionów przez zadanie „11 EDYCJA KONKURSU »EKO-SOŁECTWO«. Kampania Edukacyjna” zorganizowała kampanię edukacyjną skierowaną do wszystkich sołectw województwa warmińsko-mazurskiego dotyczącą zbiórki elektrośmieci;
- 2) Giżyckie Stowarzyszenie BRAT KOT zrealizowało projekt „O dobrostan bezdomnych zwierząt”, którego istotą było przeprowadzenie cyklu szkoleń dotyczących obowiązków gmin wynikających z ustawy o ochronie zwierząt.

W ramach działań na rzecz zachowania walorów krajobrazowych i przyrodniczych:

- 1) Fundacja Puszczy Rominckiej zrealizowała projekt „Czynna ochrona płazów na terenie Mazur wschodnich poprzez budowę miejsc hibernacji”, w ramach którego wybudowano 3 zimowiska umożliwiające bezpieczne przetrwanie zimy przez cenne gatunki płazów;

- 2) Fundacja Zwierzętom w Potrzebie przez zadanie „Przygotowanie wybiegu dla łosi w celu ochrony walorów przyrodniczych Warmii i Mazur” stworzyła warunki do rehabilitacji zwierząt, które w wyniku chorób lub zdarzeń losowych same nie byłyby w stanie przetrwać.

W ramach działań interwencyjnych w celu wyeliminowania zagrożeń związanych ze środowiskiem przyrodniczym: Fundacja na Rzecz Rozwoju Polski Północno-Wschodniej Idea zrealizowała projekt „Eko sptyw III”, w którym zorganizowano akcję zbierania śmieci z rzeki Łyny.

W ramach działań z zakresu ochrony powietrza i poprawy jego jakości poprzez akcje edukacyjne promujące m.in. wymianę nieefektywnych źródeł ciepła, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, poprawę efektywności energetycznej (np. termomodernizację), informujące o szkodliwości spalania paliw stałych w kotłach pozaklasowych i spalania odpadów w paleniskach domowych oraz wspierające zachowania proekologiczne w zakresie ogrzewania indywidualnego i przyzwyczajzeń transportowych: Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Telewizji Lokalnych VERITAS POLSKA zrealizowało zadanie „EKOREGION”, które polegało na realizacji reporterskiego cyklu materiałów filmowych, którego założeniem była edukacja ekologiczna dotycząca ochrony powietrza.

Podsumowując efekty powyższych działań należy stwierdzić, że mimo komplikacji związanych z trwającą pandemią koronawirusa i związanymi z tym utrudnieniami udało się podtrzymać zaangażowanie organizacji pozarządowych we wdrażanie działań dotyczących ochrony środowiska i w 2021 r. pomyślnie zrealizowano 6 interesujących projektów, dzięki czemu osiągnięto cel założony w programie współpracy, jakim jest poprawa ochrony środowiska i przyrody w województwie (założono wskaźnik: liczby zrealizowanych inicjatyw – co najmniej 2).

W obszarze **Priorytetu VIII Rozwój turystyki** zrealizowano cele zawarte w programie współpracy poprzez zlecenie 11 zadań organizacjom pozarządowym w trybie otwartego konkursu ofert. W ramach konkursu wpłynęło 27 ofert, z których 20 spełniło wymogi formalne. Zlecone zadania zostały wymienione w *Załączniku Nr 2* do sprawozdania. **Celem ogólnym zadań realizowanych w tym obszarze jest: maksymalne i dynamiczne wykorzystanie potencjału turystycznego województwa warmińsko-mazurskiego** poprzez wsparcie rozwiązań w zakresie rozwoju turystyki realizowanych przez społeczności lokalne oraz partnerstwa, wpisujących się w Strategię Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

W zakresie **Priorytetu IX Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych** w roku 2021 wsparto realizację 6 zadań, których celem było zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych województwa warmińsko-mazurskiego. Dotacje celowe przeznaczono na:

- 1) Zapewnienie stanu gotowości ratowniczej w postaci pełnienia stałych dyżurów ratowników i prowadzenie patroli na obszarach wodnych; utrzymanie i funkcjonowanie pracy biura koordynującego działania ratowników, wydatki związane z funkcjonowaniem bazy posterunków ratowniczych, w tym wynagrodzenia, ubezpieczenie ratowników zatrudnionych w organizacjach ratowniczych oraz ratowników - wolontariuszy, sprzętu,

mienia, opłaty za media; doposażenie grup ratowniczych, prowadzenie dokumentacji technicznej oraz doskonalenie kadry ratowniczej.

- 2) Prowadzenie działań ratowniczych.
- 3) Organizowanie i prowadzenie szkoleń ratowników wodnych.
- 4) Utrzymanie gotowości operacyjnej sprzętu ratowniczego poprzez głównie konserwację i zachowanie gotowości eksploatacyjnej łodzi, sprzętu, transportu, m.in. naprawa, konserwacja.
- 5) Prowadzenie dokumentacji wypadków.

Osiągnięto następujące wskaźniki:

	Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Olsztyn	Mazurska Ochotnicza Pogotowie Ratunkowe Giżycko	Elbląskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	Mazurska Służba Ratownicza Okartowo	OSP Szeligi Jednostka Ratownictwa Wodnego Efk	PODWODNIK Szkoła Ratownictwa, Sportów Wodnych i Obronnych	Razem
Liczba ratowników wodnych pełniących całoroczne/ całodobowe dyżury	46	20	17	28	2	50	163
Liczba ratowników w organizacji:	410	70	99	30	8	50	668
a) zatrudnionych na etacie	42	20	14	6	5	0	87
b) członkowie społeczni, wolontariat	368	51	85	24	3	50	581
Zakres zrealizowanych szkoleń: szkolenia ratowników wodnych, szkolenia instruktorów wodnych, szkolenia psów ratowniczych wraz z ratownikami	szkolenia ratowników wodnych	szkolenia ratowników wodnych	szkolenia ratowników wodnych	szkolenia ratowników wodnych	szkolenia ratowników wodnych	szkolenia ratowników wodnych oraz instruktorów ratownictwa wodnego	
Liczba przeszkolonych ratowników wodnych	111	12	10	18	5	0	156
Liczba działań ratowniczych w roku sprawozdawczym	184	637	19	32	161	7	1040
Liczba osób, którym udzielono pomocy	162	1188	4	58	2	12	1426
Dodatkowe akcje np. przy reagowaniu i usuwaniu skutków klęsk żywiołowych, o ile takie wystąpiły.	0	0	8	0	8	0	16

Kolejnym priorytetem programu współpracy, w zakresie którego zlecono zadania publiczne Samorządu Województwa jest **Priorytet X Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich**. Organizacje były zainteresowane współpracą i realizacją zadań konkursowych (wpłynęło 8 ofert). Wybrano do realizacji 6 zadań.

Wartości liczbowe wskaźników określonych w opisie priorytetu:

Cel 1: Wspieranie rozwoju wsi tematycznych na obszarach wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego, jako sposobu na pobudzenie aktywności społeczności lokalnych.

Liczba przedsięwzięć mających na celu tworzenie lub rozwój wsi tematycznych – założono do 8/ wykonano – 3.

Cel 2: Poprawa estetyki i wizerunku wsi.

Liczba inicjatyw mających na celu poprawę estetyki i wizerunku miejscowości – założono do 8/ wykonano – 3.

Zadania publiczne Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego zlecono i wsparto również w ramach **Priorytetu XI Polityka społeczna**.

W wyniku rozstrzygnięć otwartych konkursów ofert wybrano do realizacji 12 ofert o łącznej wartości przyznanych dotacji 133 000,00 zł.

Liczba mieszkańców województwa – uczestników dofinansowanych projektów z zakresu pomocy społecznej wyniosła 2 289 osób.

W ramach dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym w zakresie **pomocy społecznej** w 2021 r. dofinansowano m.in.:

- 1) wspieranie osób samotnych i starszych, w tym aktywności społecznej osób starszych, ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich,
- 2) wzmacnianie i promowanie integracji międzypokoleniowej,
- 3) rzecznictwo środowisk seniorskich, w tym rozwój Społecznej Rady Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- 4) organizacja w Olsztynie w pierwszej dekadzie października, jednodniowej wojewódzkiej konferencji z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych, obchodzonego 1 października każdego roku
- 5) wydanie dwóch numerów biuletynu promującego działania realizowane w ramach XXII Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny,
- 6) wspieranie działań na rzecz osób bezdomnych.

Ze względu na wprowadzenie od marca 2020 r. stanu epidemii na terenie całego kraju wywołanego wirusem SARS-CoV-2 i związane z tym ograniczenia trwające również w 2021 roku m.in. w przemieszczaniu się i organizowaniu spotkań nie ogłoszono konkursu na realizację XXII Wojewódzkiego Festynu Integracyjnego, o zasięgu regionalnym, dla osób niepełnosprawnych pod hasłem „Jesteśmy Razem”.

Ponadto w 2021 roku wpłynęła jedna oferta pt. „Pomagamy przeżyć zimę” złożona przez Bank Żywności w Elblągu zgodnie z art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na kwotę 9 500,00 zł, która została w pełni dofinansowana.

Na otwarty konkurs z zakresu **profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie** wpłynęły 32 oferty. Wszystkie spełniły wymogi formalne. łączna kwota oczekiwanego dofinansowania wynosiła: 612 296,56 zł.

W wyniku rozstrzygnięcia konkursu dofinansowano realizację 12 zleconych zadań publicznych o łącznej wartości przekazanych dotacji 183 570,00 zł.

Liczba mieszkańców województwa – uczestników dofinansowanych projektów wyniosła 751 742 osób.

Dofinansowano zadania z zakresu:

1) Przeciwdziałania narkomanii, w tym:

- a) realizacja programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki selektywnej nakierowanych na dzieci i młodzież z grup podwyższonego ryzyka,
- b) podnoszenie kwalifikacji szkolnych pedagogów i wychowawców, realizujących działania profilaktyczne, a także dyrektorów szkół w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą (z wykorzystaniem nowoczesnych metod takich jak terapie skoncentrowane na rozwiązaniach) oraz w zakresie realizacji programów rekomendowanych (z wykorzystaniem studium trudnych przypadków),
- c) prowadzenie działań naprawczych związanych z postrehabilitacją i readaptacją osób uzależnionych oraz działań z zakresu redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych i używających narkotyków iniekcyjnie (w tym działania informacyjno-edukacyjne, działania środowiskowe w miejscach o szczególnym natężeniu zjawiska narkomanii, wymiana igieł i strzykawek),
- d) aktywizowanie rodziców w realizację programów profilaktycznych.

2) Wychowania w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi:

- a) dofinansowanie programów aktywizujących i wspierających dzieci i młodzież w nabywaniu umiejętności społecznych, chroniących przed dysfunkcjami,
- b) przeciwdziałanie alkoholizmowi poprzez aktywizację i doksztalcanie animatorów społecznych, liderów, koordynatorów (klubów młodzieżowych, świetlic) pracujących z dziećmi i młodzieżą w środowisku lokalnym, pedagogów ulicy,
- c) organizacja przedsięwzięć wojewódzkich promujących „dobre praktyki” z zakresu profilaktyki uzależnień, szczególnie propagowanie działań aktywizujących młodzież w rozwiązywanie problemów społecznych, związanych z uzależnieniami,
- d) podnoszenie kwalifikacji szkolnych pedagogów i wychowawców, realizujących działania profilaktyczne, a także dyrektorów szkół w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą (z wykorzystaniem nowoczesnych metod takich jak terapie skoncentrowane na rozwiązaniach) oraz w zakresie realizacji programów rekomendowanych (z wykorzystaniem studium trudnych przypadków),
- e) wspieranie programów profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, dotkniętej chorobą alkoholową.

3) Przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a) zorganizowanie w dniach 25 listopada – 10 grudnia wojewódzkich obchodów w ramach kampanii „Biała wstążka” poświęconej przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet oraz tzw. „Otwartych Drzwi” dla ofiar przemocy,
- b) zorganizowanie konferencji mającej na celu upowszechnianie „dobrych praktyk” w zakresie skutecznych metod przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach konkursu z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, ze środków finansowych PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa wpłynęło 17 ofert. Dwie oferty nie spełniły wymogów formalnych. Łączna kwota

oczekiwanego dofinansowania (ofert spełniających wymogi formalne) wyniosła: 596 476,10 zł. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu wybrano do realizacji 7 ofert o łącznej wartości przyznanych dotacji 200 000,00 zł.

Liczba uczestników zadań dofinansowanych ze środków PFRON, będących w dyspozycji Samorządu Województwa, z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych wyniosła 369 osób.

W ramach dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym dofinansowano m.in.:

- a) warsztaty teatralne, których celem było zdobycie nowych umiejętności i kompetencji przez osoby z niepełnosprawnościami,
- b) zajęcia mające na celu podniesienie aktywności społecznej i wyposażenie rodzin osób z niepełnosprawnościami w kompetencje psychospołeczne zwiększające inicjatywność i samodzielność tych rodzin,
- c) treningi sportowe dzieci i młodzieży w celu wspomagania rozwoju fizycznego,
- d) szkolenia kadry w zakresie podniesienia kompetencji w pracy z osobami z niepełnosprawnością.

Ponadto w 2021 roku wpłynęła jedna oferta pt. „Rozwijaj swoje umiejętności w ERKONie”, złożona przez Elbląską Radę Konsultacyjną Osób Niepełnosprawnych w Elblągu zgodnie z art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na kwotę 10 000 zł, która została w pełni dofinansowana.

Osiągnięto następujące wskaźniki:

WSKAŹNIKI:	2021 r.
Objęcie nie mniej niż 2 tys. osób działaniami organizacji pozarządowych, które w 2021 r. otrzymały dotacje z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będących w dyspozycji Samorządu Województwa.	754 400 (w 2020 r. – 3 732 osoby)
Przekazanie co najmniej 90% środków przeznaczonych na dany rok na dotacje celowe dla organizacji pozarządowych, realizujących zadania z obszaru polityki społecznej, znajdujących się w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.	Pomoc społeczna – 95% Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – 96,6% Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych – 100 %
Zrealizowanie co najmniej trzech wydarzeń/spotkań/konferencji o zasięgu regionalnym z zakresu polityki społecznej, zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym.	3

Od 2015 r. w programach współpracy z organizacjami pozarządowymi umieszczony jest **Priorytet XII Wzmacnianie potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej i kompetencji społecznych młodzieży**. Jednym z działań zawartych w jego opisie jest zlecenie realizacji zadania publicznego pn. *Realizacja programu wspierania inicjatyw młodzieżowych w województwie warmińsko-mazurskim*. W ogłoszonych przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2 otwartych konkursach ofert na jego realizację w roku 2021 wpłynęło 19 ofert (w 2020 – 16, w 2019

– 19, w 2018 r. - 9 ofert, w 2017 – 3, a w 2016 r. – 4). W 2020 r. dofinansowano realizację 9 zadań (w 2020 – 10, w 2019 – 6, w 2018 – 7, w 2017 – 3, a w 2016 wybrano do realizacji 1 zadanie).

Celem ogólnym realizacji programu ma być poprawa sytuacji młodych ludzi w miejscu ich zamieszkania, aktywny, twórczy i partnerski udział młodzieży w życiu lokalnym poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- otwarcie środowiska lokalnego, osób dorosłych, instytucji i organizacji oraz innych partnerów lokalnych na potrzeby młodych ludzi, na ich aktywność i pomysły;
- umożliwienie młodym ludziom bycie aktywnym i twórczym gospodarzem przestrzeni publicznej, środowiska lokalnego, partnerem dorosłych, poprzez m.in.: włączenie młodzieży w procesy współdecydowania oraz wsparcie realizacji przedsięwzięć, których autorami i głównymi wykonawcami są grupy młodzieżowe.

Program ma na celu wspieranie i aktywizację młodzieży do działania na terenie i dla lokalnej społeczności. Dzięki niemu młodzież ma okazję spełnić swoje marzenia, nauczyć się zaradności oraz współpracy z innymi. Młodzi ludzie rozwijają swoją kreatywność, nawiązują współpracę z innymi grupami, a efekty ich działania często przynoszą korzyści mieszkańcom.

Jednym z najnowszych priorytetów współpracy z organizacjami pozarządowymi, utworzonym na wniosek organizacji seniorskich, jest **Priorytet XIV Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym**. Prezentuje on zadania skierowane do osób w wieku emerytalnym, mieszkańców naszego regionu, które szczegółowo opisane są w innych priorytetach współpracy.

Celem ogólnym realizowanych w powyższym zakresie zadań było: zwiększenie aktywnego udziału osób w wieku emerytalnym w życiu społecznym, kulturalnym oraz edukacyjnym.

Osiągnięte wskaźniki dot. działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym:

- 1) W zakresie **rozwoju kultury fizycznej** zlecono realizację **3 zadań** na rzecz seniorów, m.in. w zakresie **propagowania i promowania aktywności fizycznej osób starszych, organizacja wojewódzkich imprez sportowo-rekreacyjnych dla seniorów**, w których uczestniczyło łącznie **297 osób** (łączna kwota przekazanych dotacji to: **31 150 zł, mimo że na ten cel zaplanowanych było 100 000 zł**).
- 2) W zakresie **edukacji, profilaktyki i promocji zdrowia publicznego** zrealizowano **3 zadania** skierowane do seniorów. Uczestniczyło w nich łącznie **111 osób**. Przeznaczono dotacje w wysokości łącznie: **28 500 zł**.
- 3) W zakresie **pomocy społecznej** zlecono **7 zadań**, w których uczestniczyło **523 osób** (łączna kwota dotacji: 78 000 zł). Były to zadania polegające na: wspieraniu osób samotnych i starszych, w tym aktywności społecznej osób starszych, ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich; wzmacniające i promujące integrację międzypokoleniową; mające na celu rzecznictwo środowisk seniorskich, w tym rozwój Społecznej Rady Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Zorganizowano również 1-dniową XIII konferencję z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych, obchodzonego 1 października każdego roku.
- 4) W zakresie **kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego** zlecono **3 zadania angażujące seniorów**, w których uczestniczyło łącznie **4 089 osób** (łączna kwota przekazanych dotacji: **20 500 zł**)

- 5) W zakresie **rozwoju sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego** zlecono **2 zadania**, w których uczestniczyło ok. **100 seniorów** (łącna kwota przekazanych dotacji to **12 000 zł**).

Łącznie zlecono **18 zadań** (w 2020 – 19, w 2019 – 23, w 2018 – 39) bezpośrednio dedykowanych seniorom, w których wzięto udział ok. **5 120 osób** (w 2020 – ok. 2 019, w 2019 – ok. 3 696, w 2018 – ok. 5 000). Kwota udzielonych dotacji to: **170 150 zł** (w 2020 - 180 257 zł, w 2019 - 257 530 zł, w 2018 - 240 180 zł). Należy przy tym podkreślić, że seniorzy brali udział również w innych zadaniach zleczanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego kierowanych do mieszkańców regionu.

W marcu 2021 r. na mocy Uchwały Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjęto do wdrażania program *Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027*. Program opracowywany był przez Zespół ds. opracowania programu „Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027”. Wśród członków Zespołu trzy osoby reprezentowały seniorskie organizacje pozarządowe.

Priorytet V Żywność i ochrona dziedzictwa kulinarnego pojawił się w roku 2017 po raz pierwszy.

W 2021 r. w wyniku ogłoszonego otwartego konkursu dla organizacji pozarządowych wpłynęło 7 ofert z czego 3 wybrano do dofinansowania. Z uwagi na sytuację epidemiczną i związanymi z nią obostrzeniami zauważono mniejsze zainteresowanie dofinansowaniem zadań w omawianym zakresie. W zadaniach wzięto udział min. 80 osób/projekt. Dzięki ich realizacji nastąpił wzrost wiedzy dotyczącej żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej wysokiej jakości w województwie warmińsko-mazurskim. Pomimo utrudnień założone cele realizacji zadania publicznego zostały osiągnięte.

Priorytet VI Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej oraz pielęgnowanie polskości pojawił się w roku 2019 po raz pierwszy. Jest on kontynuacją wieloletniej współpracy Samorządu Województwa ze środowiskami kombatanatów i osób represjonowanych. W roku 2021 zlecono 9 zadań organizacjom pozarządowym, przy czym 2 organizacje ostatecznie zrezygnowały z ich realizacji. W wyniku podjętych działań powstał audiobook o historii rodziny - mieszkańcach Olsztyna, zasłużonych dla Polski, dofinansowano wydanie publikacji-biografii Biskupów Płockich, Męczenników Działdowskich - patronów Miasta Działdowo zamordowanych w KL Soldau w Działdowie (wpisuje się w realizację Uchwały Nr XVI/294/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2020 roku w sprawie *corocznego czczenia pamięci Ofiar tragedii spowodowanych przez oba totalitaryzmy, do jakich doszło w regionie, w szczególności w latach 1939-1956, w tym w formie honorowania Dnia Pamięci Ofiar Obu Totalitaryzmów na Warmii i Mazurach*), wydano okolicznościowy numer biuletynu Towarzystwa Przyjaciół Wilna i Ziemi Wileńskiej "BezKresy Niepodległej", zorganizowano cykl wydarzeń patriotycznych w Lidzbarku Warmińskim, Mrągowie oraz koncert „Wspólne śpiewanie pieśni wojskowych” w Węgorzewie. Wsparto również obchody 75. rocznicy bitwy pod Gajrowskimi w dniach 13.08. - 15.08.2021 r.

Kolejnym obszarem współpracy z organizacjami pozarządowymi było zlecenie zadań z zakresu **promocji regionu** (zadanie nie ujęte w programie współpracy, zlecane w trybie ustawy

o finansach publicznych). W roku 2021 wsparto 14 wydarzeń organizacji pozarządowych o łącznej wartości dotacji 139 590,00 zł. Do konkursu wpłynęło 20 ofert.

2. Realizacja zadań publicznych w zakresie współpracy pozafinansowej, tj. bez udzielania dotacji.

Oprócz zadań publicznych zleczanych do realizacji organizacjom pozarządowym w trybach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, program współpracy przewidywał realizację wspólnych przedsięwzięć, gdzie organizacje pozarządowe są partnerem Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Współpracę pozafinansową podejmowano w ramach zadań realizowanych w zakresie **Priorytetu III Rozwój kultury fizycznej**. W ramach działań pozakonkursowych dotyczących współpracy z organizacjami i innymi podmiotami na rzecz promowania sportu i województwa poprzez sport, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego jest organizatorem cyklicznej uroczystości „Gala Sportu“, na której nagradzani są najlepsi zawodnicy, trenerzy i działacze sportowi z regionu. Jest to wydarzenie, które podsumowuje sportowy rok na Warmii i Mazurach.

W dniu 15 września 2021 r. w Centrum Konferencyjnym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego zorganizowano **Galę Sportu 2021**, podczas której Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wyróżnił najlepszych sportowców z regionu, trenerów prowadzących szkolenie oraz osoby pracujące i działające na rzecz rozwoju sportu w województwie. Podczas Gali Marszałek (zgodnie z decyzją) przyznał 43 stypendia sportowe zawodnikom za osiągnięte wyniki sportowe w 2020 r. i 49 nagród pieniężnych (zgodnie z Uchwałą Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego) w łącznej kwocie 105.000,00 zł, w tym 26 nagród pieniężnych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe w 2020 roku, **2** dla trenerów prowadzących szkolenie sportowe zawodników, którzy osiągnęli wysokie wyniki sportowe, **21** dla trenerów i innych osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej na rzecz rozwoju sportu w Województwie Warmińsko-Mazurskim.

Przyznano również trzy wyróżnienia specjalne dla sportowych osobowości roku 2020, przyznawanych w trzech kategoriach:

- 1) Sportowe odkrycie roku Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- 2) Trener roku sportu młodzieżowego Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- 3) Sportowiec roku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Ponadto podczas „Gali Sportu 2021“:

- wręczono 3 honorowe odznaki „Zasłużony dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego”,
- wręczono wyróżnienia 9 Olimpijczykom i Paraolimpijczykom z Warmii i Mazur, którzy godnie reprezentowali województwo warmińsko-mazurskie podczas Letnich Igrzysk Olimpijskich i Paraolimpijskich Tokio 2020 oraz członkowi sztabu kadry narodowej koszykówki 3x3 na Igrzyskach Olimpijskich w Tokio 2020,
- wyróżniono 8 zawodników sportu młodzieżowego - medalistów Mistrzostw świata i Europy w kategorii młodzieżowca, juniora i juniora młodszego,

- wyróżniono 5 gmin Województwa Warmińsko-Mazurskiego, z których kluby sportowe zdobyły największą liczbę punktów w klasyfikacji Ogólnopolskiego Systemu Sportu Młodzieżowego w 2020 roku, wykazywały się aktywnością w zakresie upowszechniania sportu, tworzenia warunków do uprawiania sportu,
- wyróżniono 5 klubów z regionu najwyżej sklasyfikowanych w Ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego w 2020 roku.

Gala odbyła się z udziałem władz samorządowych województwa, parlamentarzystów, olimpijczyków oraz mediów. Uroczystości towarzyszył występ duetu gimnastyczno-akrobatycznego „Delfina i Bartek”.

Wsparcie imprez i wydarzeń sportowych:

W 2021 roku Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego włączył się w organizację wielu imprez sportowych, w tym imprez o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, których organizatorami były min. organizacje pozarządowe. Wiele imprez sportowych zostało wspartych zakupem pucharów, medali i drobnego sprzętu sportowego m.in.: Mistrzostwa Polski Rugby 7 Mężczyzn, Mistrzostwa Warmii i Mazur w Kickboxingu, Bieg Fromborski, Drużynowe Mistrzostwa Warmii i Mazur w Bilarda Sportowego z Okazji Święta Niepodległości 10-11.11.2021 r. w Kętrzynie i Mrągowie, Plebiscyt na 10 najpopularniejszych Sportowców 75 lecia Sportu na Warmii i Mazurach, XXIV Bieg Niepodległości w Rybnie, Dobroczynny Bal Sportu w Miłomłynie, I Mistrzostwa Mazur w Pływaniu Zimowym- Masuria Winter Cup, Ogólnopolski Turniej Kick Boxingu i Grapplingu DFN oraz Finałowa Gala Duet Fight Night 23, Bieg Mikołajkowy w Nidzicy.

W zakresie **Priorytetu VI Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego** zaplanowano działanie: *Współpraca organizacyjna, metodyczna i artystyczna organizacji pozarządowych oraz instytucji kultury, dla których organizatorem jest samorząd województwa.*

Instytucje kultury dla których organizatorem jest samorząd województwa czynnie wspierały działalność organizacji pozarządową w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego. Podział środków finansowych przeznaczonych na to wsparcie przedstawia się następująco:

Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie – **50 000 zł** (Fundusz Aktywizacji Twórczości Teatralnej)

Teatr im. Aleksandra Sewruka w Elblągu – **30 000 zł**

Filharmonia Warmińsko-Mazurska im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie – **30 000 zł**

Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie – **40 000 zł**

Centrum Spotkań Europejskich Światowid w Elblągu – **30 000 zł**

Centrum Polsko-Francuskie Côtes d’Armor w Olsztynie – **10 000 zł**

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie – **15 000 zł**

Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie – **30 000 zł**

Muzeum Budownictwa Ludowego - Park Etnograficzny w Olsztynku – **30 000 zł**

Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku – **20 000 zł**

Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie – **6 000 zł**

Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku – **20 000 zł**

Łącznie na wsparcie organizacji pozarządowych, działających w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego we współpracy z wojewódzkimi instytucjami kultury w roku 2021 przeznaczono **365 000 zł** (o 54 000 zł więcej niż w roku 2020 i o 104 000 zł więcej niż w roku 2019).

Aby pokazać pełny obraz współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi zwrócono się, jak co roku, do wszystkich jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa, w tym jednostek kultury, o przekazanie informacji nt. zakresu realizowanych zadań we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Z uzyskanych informacji wynika, że:

W roku 2021, podobnie jak w roku 2020 z uwagi na panującą pandemię koronawirusa, współpraca jednostek z organizacjami pozarządowymi realizowana była w mniejszym wymiarze niż w latach poprzednich. Pomimo sytuacji epidemicznej zdecydowana większość instytucji podjęła współpracę z podmiotami NGO – **na 46 jednostek Samorządu Województwa 33 realizowało wspólnie działania (tj. 72% jednostek)**. W porównaniu do poprzednich lat można jednak zauważyć spadek liczby organizacji pozarządowych, z którymi podejmowano współdziałanie (w 2018 r. było ich 323, w 2019 r. – 361), która była nieco niższa niż w roku 2020 (gdzie wynosiła 204 NGO). Współpracowano ze 194 organizacjami, realizując 197 projektów i inicjatyw (w 2018 r. było ich 328, 2019 r. – 377, zaś w 2020 r. - 195).

Zakres współdziałania obejmował m.in. udostępnienie bazy lokalowej, zabezpieczenie medyczne, udzielanie wsparcia pacjentom, wsparcie merytoryczne, zapewnienie obsługi organizacyjnej oraz udział w promocji wydarzeń, cyklicznych spotkań i imprez okolicznościowych, warsztatów i festiwali (udostępnianie: materiałów, sprzętu, urządzeń, sfinansowanie części wydatków), współpraca przy WOŚP, fundowanie nagród. Na działania, oprócz środków własnych, pozyskiwano dofinansowanie ze środków spoza instytucji.

Współpraca z wolontariuszami również była ograniczona ze względu na epidemię. W pracę jednostek Samorządu Województwa zaangażowanych było 63 wolontariuszy (w roku 2020 – 41).

Szczególnym obszarem współpracy pozafinansowej jest obszar tematyczny zawarty w **Priorytecie XIV Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym**. Realizacja zadań w ramach tego priorytetu obejmowała m.in. bieżącą współpracę z organizacjami zrzeszającymi seniorów.

Samorząd Województwa wspiera również w działalności Warmińsko-Mazurską Delegaturę Obywatelskiego Parlamentu Seniorów, a także współpracuje z Porozumieniem Uniwersytetów Trzeciego Wieku Warmii i Mazur oraz Federacją Uniwersytetów Trzeciego Wieku i innymi organizacjami seniorskimi.

17 kwietnia 2018 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął do realizacji projekt Warmińsko-Mazurska Karta Seniora. Służy on realizacji następujących celów:

- o zwiększeniu dostępu Seniorom do usług kulturalnych, edukacyjnych, zdrowotnych, rehabilitacyjnych, sportowych, socjalnych, turystyczno-rekreacyjnych oraz innych dedykowanych im usług i produktów przez Partnerów projektu;
- o promowaniu przedsiębiorców i instytucji jako przyjaznych Seniorom („srebrna gospodarka”);
- o zwiększeniu dostępu Seniorom do usług i produktów sprzedawanych przez instytucje i przedsiębiorstwa w całej Polsce – m.in. we współpracy z innymi samorządami województw;
- o wsparciu Seniorów poprzez wzmocnienie ich kondycji finansowej;
- o promocji Województwa Warmińsko-Mazurskiego jako przyjaznego Seniorom.

Projekt ten spotkał się z pozytywnym odbiorem mieszkańców województwa w wieku powyżej 60 r.ż. W jego promocję aktywnie włączyły się organizacje seniorskie. Do końca 2021 r.

wydane zostały 9 169 kart. Do projektu przystąpiło 41 firm i instytucji oraz 7 samorządów gminnych i 3 powiaty.

Bezpośrednią pomoc seniorom związaną z pandemią okazaliśmy, jako pracownicy samorządowi, poprzez udział w akcji „FOSA dzieciom i seniorom”. Z zebranych darów powstały paczki świąteczne wspierając w ten sposób kondycję seniorów z naszego regionu w tym ważnym i trudnym zarazem okresie.

W ramach **Priorytet X Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich** podejmowano współpracę w formie niesformalizowanej w zakresie przygotowania i przeprowadzenia pokazów, prezentacji dobrych praktyk dot. aktywizowania mieszkańców obszarów wiejskich poprzez zorganizowanie stoiska z prezentacją, produktami Koła Gospodyń Wiejskich Pokolenia w Biesalu oraz warsztatów śpiewaczych i rękodzieła, podczas organizowanego spotkania z okazji uroczystego podpisania umów i podsumowania konkursu „Granty Marszałka dla Kół Gospodyń Wiejskich” oraz „Granty Marszałka Województwa dla Rodzinnych Ogrodów Działkowych” w 2021 roku.

Obecność organizacji pozarządowych przyczynia się do podniesienia jakości i wzbogacenia prezentowanej oferty na organizowanych stoiskach wystawienniczych regionu podczas różnorodnych wydarzeń oraz ciekawszej promocji obszarów wiejskich województwa.

Szczególnym obszarem współpracy jest obszar tematyczny zawarty w **Priorytecie XVI Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej oraz pielęgnowanie polskości**. Samorząd Województwa współpracuje w tym zakresie z organizacjami kombatanckimi i zraszającymi osoby represjonowane z regionu, a także organizacjami patriotyczno-historycznymi, młodzieżą szkolną, samorządami oraz wojskiem. W roku 2021 po raz pierwszy zorganizowano uroczyste obchody **Dnia Pamięci Ofiar Obu Totalitaryzmów na Warmii i Mazurach** przypadające na 18 stycznia 2021 r., w związku z Uchwałą Nr XVI/294/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie przyjęcia apelu dotyczącego corocznego czczenia pamięci Ofiar tragedii spowodowanych przez oba totalitaryzmy, do jakich doszło w regionie, w szczególności w latach 1939-1956, w tym w formie honorowania Dnia Pamięci Ofiar Obu Totalitaryzmów na Warmii i Mazurach w dniu 18 stycznia co roku, począwszy od 2021 r. Do realizacji zadania włączono również organizacje pozarządowe, szczególnie zajmujące się tematyką historii okresu wojny i okresu powojennego. Wojewódzkie obchody odbyły się w Działdowie. We współpracy z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem „Pamięć i Tożsamość” z Działdowa Samorząd Województwa wydał publikację popularno-naukową o historii ofiar i więźniów niemieckiego i sowieckiego obozu w Działdowie pt. „Niemieckie i sowieckie zbrodnie na Ziemi Działdowskiej (1939-1945)” – publikacja dostępna jest również na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego. 13 września 2021 r. w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Olsztynie, zorganizowano spotkanie autorskie w związku z wydaniem ww. publikacji, połączone z przekazaniem książki zainteresowanym.

Inne działania w obszarze **podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej oraz pielęgnowania polskości** to:

- Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego współorganizował wraz Akcją Katolicką Archidiecezji Warmińskiej Sztafetę Rowerową ku czci Męczenników Stanu Wojennego poprzez wynajęcie autokaru uczestnikom na trasie Dobre Miasto-Warszawa. W sztafecie wzięło udział ok. 50 osób. Organizacja wydarzenia miała na celu upamiętnienie ks. Jerzego Popiełuszki oraz innych osób zamordowanych podczas stanu wojennego przez komunistów;

- 14 czerwca 2021 r. z inicjatywy depozytariuszy Testamentu więźniów pierwszego transportu do niemieckich obozów koncentracyjnych, wywieszono przed siedzibami Urzędu Marszałkowskiego tabliczki z czerwonym trójkątem z literą P;
- w lipcu 2021 r. przekazano Fundacji na Rzecz Pomocy Dzieciom z Grodzieńszczyzny upominki i materiały promujące nasz region, z przeznaczeniem na uhonorowanie zwycięzców quizu historycznego poświęconego historii Polski;
- we wrześniu 2021 r. przedstawiciel Biura DSPP na zaproszenie Związku Sybiraków Zarządu Oddziału w Olsztynie uczestniczył w uroczystych obchodach Dnia Sybiraka. Dzień ten był także dniem otwarcia Muzeum Pamięci Sybiru w Białymstoku;
- współorganizacja spotkania świąteczno-opłatkowego Stowarzyszenia Dzieci Wojny w Polsce, Oddział w Mrągowie w grudniu 2021 r., w spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Stowarzyszenia z Mrągowa oraz z kół gżyzyckiego, mikołajskiego, Piecek i Mrągowa.

3. Wsparcie działalności organizacji pozarządowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020 (wybrane informacje)

Analizując informację uzyskaną z Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego nt. aktywności organizacji pozarządowych w ramach RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020 (stan na dzień 31.12.2021 r.) stwierdzić należy, że:

- 1) 21,40 % wszystkich wniosków o dofinansowanie złożonych w ramach wszystkich działań i poddziałań RPO są to wnioski organizacji pozarządowych (1 655 wniosków na 7 735 ogółem).
- 2) 20,90 % dofinansowanych projektów realizowanych jest przez organizacje pozarządowe (735 umów zawartych z NGO na 3517 ogółem).
- 3) Wartość środków UE pozyskanych przez organizacje pozarządowe w ramach w/w projektów to 1 137 391 162,19 zł (28,95% wartości dofinansowań ogółem).
- 4) Najwięcej dofinansowanych projektów organizacji pozarządowych było w zakresie następujących działań/poddziałań RPO:
 - a) pod względem liczby dofinansowanych projektów: 11.1.1 *Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym - projekty konkursowe* – 154 projekty, 11.2.3 *Ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym - projekty konkursowe* – 143 projekty, 2.2.1 *Podniesienie jakości oferty edukacyjnej ukierunkowanej na rozwój kompetencji kluczowych uczniów - projekty konkursowe* – 72 projekty;
 - b) pod względem % dofinansowanych projektów (dot. wszystkich projektów) :
 - ✓ 100% projektów realizowały organizacje pozarządowe w ramach działań/poddziałań: 11.2.2 *Ułatwienie dostępu do usług zdrowotnych* - projekt ZIT Olsztyn, 10.5 *Wsparcie pracowników i osób zwolnionych poprzez działania outplacementowe* oraz 6.2.2 *Szlaki wodne i nabrzeża*;
 - ✓ powyżej 70 % projektów realizowały organizacje pozarządowe w ramach działań/poddziałań: 11.2.1 *Wsparcie przedsiębiorczości społecznej* (87,50%), 11.2.5

Ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym - projekt ZIT Ełk (72%), 11.2.4 Ułatwienie dostępu do usług społecznych – projekt ZIT Olsztyn (74,00%), 10.3 Rozwój samozatrudnienia (73,08%)

OBSZAR WSPÓŁPRACY:
WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY WSPÓŁPRACY, TWORZENIA
WARUNKÓW DO SPOŁECZNEJ AKTYWNOŚCI

1. Kampania społeczna „Wspieram Region – przekaz 1% podatku OPP z Warmii i Mazur”.

Od 2003 r. możemy przekazywać 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji posiadających status pożytku publicznego (OPP), aby wesprzeć ich działalność statutową. Co roku z możliwości tej korzysta coraz więcej mieszkańców Warmii i Mazur (w 2021 r. – 500 tys., w 2020 – 490 tys., 2019 – 470 tys. osób, 2018 - 462 tys., a w 2017 - 440 tys. osób). W 2021 r. 317 OPP z Warmii i Mazur (w 2020 – 312, w 2019 – 322, w 2018 – 327, w 2017 – 313) uzyskały łącznie 5 548 tys. zł (w 2020 – 5 275 tys. zł, w 2019 - 5 243 tys. zł, w 2018 – 4 782 tys. zł, w 2017 r. - 4 567 tys. zł) zadeklarowanych przez mieszkańców naszego regionu. Łącznie podatnicy z naszego województwa zadeklarowali 1% podatku 2 669 organizacjom, a była to kwota 25 665 tys. zł (w 2020 – 22 550 tys. zł, w 2019 - 22 625 tys. zł, w 2018 - 19 978 tys. zł, w 2017 - 17 394 tys. zł). Należy podkreślić utrzymującą się w tym zakresie tendencję wzrostową - co roku kwota zadeklarowanego 1% dla OPP rośnie.

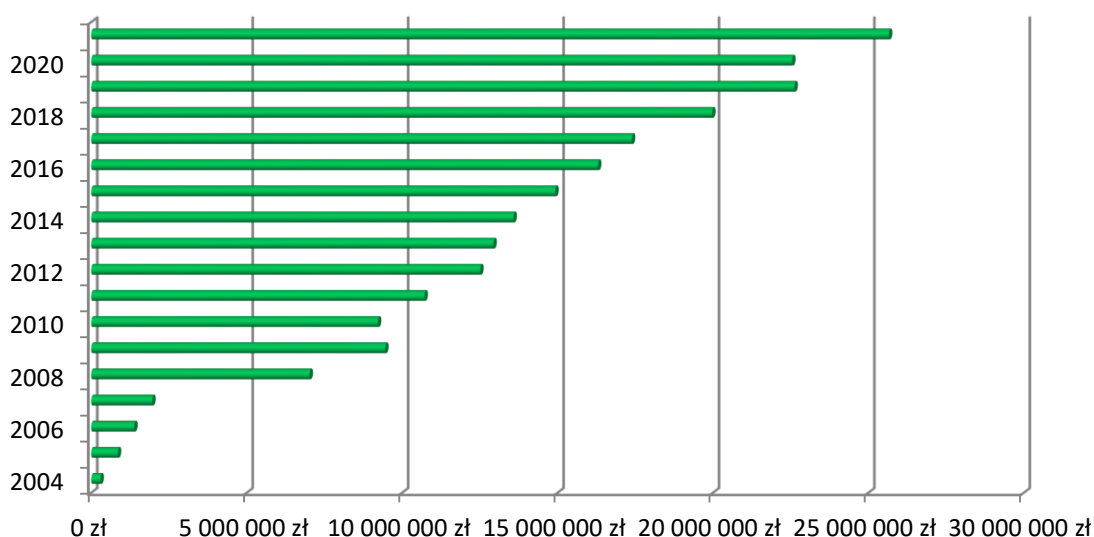
Aby zwiększyć udział mieszkańców Warmii i Mazur w przekazywaniu 1% podatku organizacjom pożytku publicznego działającym w regionie, co roku Samorząd Województwa przeprowadza kampanię zachęcającą podatników do pozostawiania swojego 1% podatku w regionie (kampania realizowana od 2010 r.). Organizatorem akcji społecznej „Wspieram Region – Kocham Wspieram – mój 1% dla organizacji pożytku publicznego z Warmii i Mazur” jest Departament Koordynacji Promocji.

Koszt realizacji w roku 2021 kampanii „Wspieram Region – Kocham Wspieram – mój 1% dla organizacji pożytku publicznego z Warmii i Mazur” to 70 786,50 zł. W ramach kampanii:

- 1) Przygotowana została koncepcja strategiczna i kreatywna oraz harmonogram działań i media plan wraz z zakupem mediów;
- 2) Zrealizowana została kampania, w tym zaprojektowano materiały do realizacji kampanii oraz przeprowadzono działania digital m.in.: wykonany został druk plakatów, druk i montaż reklamy outdoor, przeprowadzono kampanię display, kampanię w social mediach, produkcja i emisja filmów video do publikacji w internecie.

- 3) Opracowane były raporty miesięczne i końcowy podsumowujące przeprowadzone przez Wykonawcę w ramach umowy działania, informacja o zrealizowanych wskaźnikach, analiza efektywności poszczególnych działań zrealizowanych podczas kampanii.

Kwoty 1% podatku dochodowego od osób fizycznych przekazane Organizacjom Pożytku Publicznego przez podatników województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2004-2021

2. Szkolenia, konferencje, seminaria, spotkania informacyjne wzmacniające kompetencje członków organizacji pozarządowych, aktywnych liderów lokalnych.

1) Warmińsko-Mazurskie Forum Organizacji Pozarządowych.

Regionalne Forum Organizacji Pozarządowych odbyło się 10 grudnia 2021 r. w Olsztynie, którego temat brzmiał: "Organizacje społeczne na Warmii i Mazurach a wyzwania aktualnej rzeczywistości". W związku z trwającą pandemią COVID-19 spotkanie odbyło się z ograniczeniem uczestników (do ok. 80 osób). Miało charakter uroczysty (Gala Konkursu „Godni Naśladowania”) oraz merytoryczny (szkoleniowy). Omówione zostały konkursy planowane przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego skierowane do organizacji pozarządowych w roku 2022, ich zakres tematyczny, kwoty dotacji. Zaprezentowano trendy dot. obywatelskiego zaangażowania oraz nowy sposób zlecania usług lokalnych, promowany przez Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS z Łodzi, w postaci „mikrozakupów”, jako alternatywa dla otwartych konkursów ofert. Podczas Forum odbyła się dyskusja nt. kondycji i wyzwań sektora obywatelskiego Warmii i Mazur.

2) W obszarze rynku pracy i aplikowania o fundusze europejskie:

W ramach **Priorytetu II Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy** w celu wzmocnienia roli organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych samorządu województwa w obszarze rynku pracy w 2021 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie nie organizował spotkań informacyjnych, co było związane z brakiem naborów.

W ubiegłym roku zorganizowano szkolenie w ramach PO WER, ale było ono skierowane wyłącznie do pracowników powiatowych urzędów pracy. Dlatego też nie wzięli w nim udziału przedstawiciele organizacji pozarządowych. Ponadto, w związku z brakiem nowych naborów, nie zdiagnozowano potrzeby realizacji ewentualnych szkoleń dla potencjalnych beneficjentów z sektora NGO. Dodatkowo, w wyniku przeprowadzonej diagnozy potrzeb szkoleniowych RPO, również nie przeprowadzono szkoleń dla obecnych beneficjentów NGO (brak zainteresowania, brak potrzeb szkoleniowych).

3) W obszarze rozwoju kultury fizycznej:

W ramach **Priorytetu III Rozwój kultury fizycznej** 15 września 2021 r. w Centrum Konferencyjnym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego odbyło się seminarium „Łączy nas sport”, skierowane do osób pracujących w branży sportowej, przedstawiciele związków, klubów sportowych, organizacji sportowych, sportowców, trenerów oraz przedstawiciele samorządów.

Podczas seminarium swoje prezentacje przedstawiły znane osobowości świata sportu:

- 1) Karol Zalewski (polski lekkoatleta, specjalizujący się w biegach sprinterskich, mistrz olimpijski w sztafecie mieszanej 4 × 400 metrów);
- 2) Sebastian Świdorski (polski siatkarz, trener, w latach 1996 – 2011 reprezentant kraju grający na pozycji przyjmującego, prezes zarządu ZAKSA Kędzierzyn-Koźle, prezes PZPS).
- 3) Marek Plawgo (rekordzista Polski na dystansie 400 m płotki, halowy Mistrz Europy, manager sportowy) „Ze stadionu na salony, garnitur zamiast kolców”;
- 4) Marcin Zarębski (specjalista marketingu sportowego) „ABC Marketingu Sportowego – teoria i praktyka”;
- 5) Bartłomiej Koziątek (specjalista marketingu sportowego, koordynator koszykówki 3x3 w PZKosz) „Źródła finansowania organizacji pozarządowych”.

4) Pozostałe szkolenia, konferencje, działania mające wpływ na rozwój aktywności społecznej realizowane przy wsparciu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego – w ramach zadań zleconych z zakresu rozwoju sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego

Otwarty konkurs ofert w ramach **Priorytetu XIII Rozwój sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego** na realizację zadań przyczyniających się do rozwoju sektora pozarządowego w roku 2021 obejmował następujące zadania (z wyłączeniem rozwoju wolontariatu):

- 1) **Edukacja organizacji pozarządowych** w zakresie m.in. pozyskiwania środków finansowych innych niż z dotacji, wsparcia działalności merytorycznej organizacji.
- 2) **Edukacja obywatelska** młodzieży szkolnej, w tym wsparcie współpracy szkół i organizacji pozarządowych.
- 3) **Wsparcie rozwoju działalności rzeczniczej** organizacji pozarządowych, w tym ich reprezentacji.

W zakresie zadań wymienionych powyżej w roku 2021 zlecono organizacjom pozarządowym 10 zadań przekazując na ten cel dotacje z budżetu Województwa w wysokości łącznie 70 050 zł. Organizacje zrealizowały następujące działania: Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych utworzyło punkt Informacyjny dla organizacji o mniejszym potencjale, udzielano pomocy, doradztwa, wsparcia, organizowano szkolenia, Fundacja Pro NGO z Krakowa zorganizowała zdalny Kongres NGO promując współpracę organizacji z biznesem, Forum Animatorów Społecznych z/s w Kurzętniku zorganizowało cykl szkoleniowy dla 12 organizacji, Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Lidzbarskiej zorganizowało Wojewódzką konferencję Uniwersytetów Trzeciego Wieku Warmii i Mazur pod hasłem: WYZWANIA STAWIANE SENIOROM w CZASIE PANDEMII, Stowarzyszenie Działaczy Pomocy Społecznej „Wszyscy Razem” z Lidzbarka Warmińskiego przeszkoliło swoich członków w zakresie funkcjonowania NGO, Federacja Uniwersytetów Trzeciego Wieku Warmii i Mazur przeprowadziła szkolenia dla liderów UTW, Korszeńskie Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Otwarte Drzwi” zorganizowało 3-dniowe warsztaty szkoleniowe dla 14 przedstawicieli NGO. Forum Animatorów Społecznych zrealizowało 3-dniowe Forum Inicjatyw Lokalnych, a także promocję trzeciego sektora wśród uczniów szkół gminy Zalewo. Fundacja Zaprojektowane do Działania z Warszawy przeprowadziła warsztaty dla młodzieży szkół olsztyńskich dot. Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego.

W celu ułatwienia organizacjom społecznym pozyskiwania środków finansowych z innych instytucji spoza województwa warmińsko-mazurskiego a także od biznesu Zarząd Województwa ogłosił konkurs na realizację zadań Samorządu Województwa WM w zakresie dofinansowania tzw. wkładów własnych. W konkursie wpłynęły 22 oferty, zlecono 13 zadań organizacjom pozarządowym. W ramach zadań zleconych: Stowarzyszenie Olimpiady Specjalne Polska z/s w Olsztynie zrealizowało 973 godz. treningów sportowych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną z 7 powiatów w regionie, Polski Związek Żeglarzy Niepełnosprawnych z Giżycka zorganizował 2 edycje imprezy żeglarskiej dla osób z niepełnosprawnościami, a także 2 edycje Pucharu Polski Żeglarzy Niepełnosprawnych, Mazurska Szkoła Żeglarstwa z Giżycka zorganizowała XXVII Mistrzostwa Polski Żeglarzy z Niepełnosprawnością oraz XVII Festiwal Sportów Wodnych Osób Niepełnosprawnych, Fundacja Albatros z Bukwałdu wsparła leczenie i rehabilitację dzikich ptaków, pozyskała 24 nowych wolontariuszy i powstał film o ich pracy, Stowarzyszenie Twórców i Orędowników Kultury ANIMA (gm. Szczytno) stworzyło 2 spektakle nawiązujące do przeżyć mieszkańców i historii Świętajna i Spychowa, zorganizowało warsztaty aktorskie i scenograficzne, Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych udzieliło organizacjom pozarządowym i innym podmiotom informacji oraz wsparcia w zakresie ekonomizacji (działalność odpłatna pożytku publicznego i gospodarcza), Archidiecezja Warmińska wykonała digitalizację 13 obiektów zabytkowych z Warmii oraz 13 filmów promocyjnych, Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych

realizował projekt aktywizacji 24 osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy, natomiast Lokalna Organizacja Turystyczna "Pogranicze Warmii i Mazur" zorganizowała 120 godzin zajęć pozalekcyjnych z robotyki oraz druku 3D dla dzieci i młodzieży z Klebarka Wielkiego i Butryn.

5) „Kuźnia Ekspertów – wsparcie III sektora Warmii i Mazur” (2021-2023)

W roku 2021 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego na zaproszenie Elbląskiego Stowarzyszenia Wspierani Inicjatyw Pozarządowych przystąpił do projektu partnerskiego realizowanego w ramach programu Aktywni Obywatele-Fundusz Krajowy, finansowanego z Funduszy EOG pod nazwą: „Kuźnia Ekspertów – wsparcie III sektora Warmii i Mazur” (ESWIP jest liderem i dysponentem dofinansowania). Celem projektu jest wsparcie organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego. W ramach projektu w roku 2021 zrealizowano bezpłatne doradztwo i szkolenia dla NGO m.in. z zakresu prawa i finansów, zarządzania zasobami ludzkimi, odpłatnej działalności gospodarczej, rozliczenia dotacji z JST, czy tematyki związanej ze strategiczną analizą organizacji, promocją NGO. Doradztwo skierowane jest do wszystkich organizacji i grup nieformalnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, w szczególności do młodych organizacji, z terenów wiejskich, prowadzących działalność strażniczą lub realizujących wsparcie dla grup defaworyzowanych. W ramach projektu odbył się proces opracowania i konsultacji projektu wieloletniego programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2022-2027 i innych dokumentów związanych z sektorem pozarządowym. Działaniami objęto również obszar wsparcia powstawania i działalności rad działalności pożytku publicznego w powiatach i gminach oraz gminnych i powiatowych rad organizacji pozarządowych.

6) Działania w zakresie wsparcia informacyjnego, edukacyjnego organizacji pozarządowych dot. konkursów na dofinansowanie projektów z funduszy UE w ramach RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

W ramach prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych w Departamencie Koordynacji Promocji zrealizowano:

- 1) Kampanie promocyjne RPO prowadzone w mediach (regionalne radio, telewizje i prasa oraz Internet); spośród ogłoszonych w ubiegłym roku naborów, w 9 konkursach organizacje pozarządowe mogły ubiegać się o dofinansowanie, dlatego też kampanie były skierowane także do tej grupy odbiorców.
- 2) Szkolenia dla beneficjentów RPO, w których uczestniczyło 175 osób, wśród których byli także przedstawiciele organizacji pozarządowych.
- 3) Konferencję online „Jak #FunduszeNaZmiany wpływają na Warmię i Mazury? Nowe trendy w regionie”, która odbyła się 29 września 2021 r. Transmitowana była na 3 platformach: Zoom, Facebook i YouTube. Na konferencję zarejestrowało się 285 osób, wśród których byli także przedstawiciele organizacji pozarządowych.
- 4) Konferencję stacjonarną pn. Fundusze Europejskie na przełomie perspektyw. Tematem przewodnim było podsumowanie perspektywy 2014-2020 oraz plany na 2021-2027. W wydarzeniu udział wzięło 165 osób, wśród których byli także przedstawiciele organizacji pozarządowych.

- 5) Wraz z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej, w województwie warmińsko-mazurskim zorganizowaliśmy Dni Otwarte Funduszy Europejskich w dniach 17-19 września 2021 roku. Wydarzenie miało charakter hybrydowy (stacjonarny i online). Przedstawiciele organizacji pozarządowych będący beneficjentami RPO WiM 2014-2020 przygotowali atrakcje dla odwiedzających.
- 6) Systematyczną wysyłkę newslettera serwisu rpo.warmia.mazury.pl; obecnie newsletter subskrybuje około 1 800 osób, wśród których są także przedstawiciele organizacji pozarządowych.
- 7) Aktywną promocję dobrych praktyk w mediach tradycyjnych (wkładka do Gazety Olsztyńskiej) - wśród bohaterów publikacji znalazły się dwa stowarzyszenia.

Ponadto w ramach działalności Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich:

- 1) Zorganizowano webinarium dla Beneficjentów realizujących projekty w Osi 11 Włączenie społeczne. W spotkaniu uczestniczyło 70 osób, wśród nich przedstawiciele NGO.
- 2) Udzielono 152 konsultacji przedstawicielom NGO.

W sprawozdaniu wymieniono jedynie działania dot. RPO, należy jednak pamiętać, że podobne działania organizowane są w zakresie promocji i informacji dot. zasad wykorzystania funduszy europejskich w ramach innych programów, np. Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020. W wydarzeniach tych uczestniczą przedstawiciele zainteresowanych organizacji pozarządowych.

3. Wsparcie rozwoju wolontariatu.

Jednym z zadań **Priorytetu XIII Rozwój sektora pozarządowego w województwie warmińsko-mazurskim** jest: **rozwój wolontariatu w województwie warmińsko-mazurskim** (poprzez promocję i rozwój wolontariatu w szczególności wśród młodzieży, promowanie postaw wolontariackich - realizacja kampanii społecznej, obchody Międzynarodowego Dnia Wolontariusza, organizację praktyk wolontariackich). Zaangażowanie w wolontariat jest podstawą rozwoju organizacji pozarządowych i aktywności społecznej. Aktywność ta podkreślana jest w dokumentach strategicznych regionu, jako ważny czynnik rozwoju kapitału społecznego. Dodatkowo jego wartość pokazał okres pandemii, gdzie grupy wolontariuszy wspierały potrzebujących w tym trudnym okresie. Udział wolontariuszy oraz zaangażowanie pracy społecznej członków organizacji w realizacji zadań publicznych jest również **kryterium strategicznym wyboru ofert** konkursowych we wszystkich obszarach współpracy. Ok. 11,6 % wartości zrealizowanych w roku 2021 zadań zleconych organizacjom przez Samorząd Województwa stanowiła praca społeczna członków organizacji i wolontariuszy.

Jak co roku Samorząd Województwa wsparł i włączył się w organizację obchodów Międzynarodowego Dnia Wolontariusza, przypadającego na 5 grudnia, uroczystość, podczas której Regionalne Centrum Wolontariatu z Elbląga uhonorowało wolontariuszy z Warmii i Mazur, laureatów regionalnego etapu konkursu „Barwy Wolontariatu”. Konkurs jest okazją, aby w szczególny sposób podziękować wolontariuszom, na co dzień pracującym w różnych środowiskach, pokazać wielobarwność i różnorodność działań społecznych i aktywności wolontariuszy, którzy są obecni niemalże we wszystkich sferach życia społecznego.

W 2021 r odbyła się XXI edycja Konkursu. Do konkursu zgłoszono 42 wolontariuszy (osób indywidualnych lub grup wolontariuszy, np. kół wolontariatu), kapituła wyłoniła 10 laureatów. Gala konkursu odbyła się podczas Gali Wolontariatu Województwa Warmińsko-Mazurskiego 17 grudnia 2021 r., w której wzięło udział ok. 35 osób ze środowisk związanych z wolontariatem, zarówno wolontariuszy, jak i ich opiekunów. W związku z trwającą pandemią COVID-19 Gala odbyła się on-line.

Należy podkreślić, że wolontariat jest również tematem innych zadań zleczanych z różnych obszarów współpracy wskazanych w programie.

Kolejnym konkursem promowanym przez Samorząd Województwa, który nagradza młodzię za aktywność wolontariacką, jest Samorządowy Konkurs Nastolatków *Ośmiu Wspaniałych* Fundacji *Świat na Tak* z Warszawy. *Ośmiu Wspaniałych* to również metoda wychowawcza, której celem jest promowanie pozytywnych, prospołecznych postaw młodzieży, działalności na rzecz innych, upowszechnianie wzajemnej życzliwości i współpracy, jako antidotum na agresję i brutalizację życia. Przedstawiciele Samorządu Województwa uczestniczą od lat w rozstrzygnięciach tego konkursu w powiecie ostródzkim, Gminie Ostróda oraz Mieście Ostróda, przekazując również na ten cel drobne upominki dla młodych wolontariuszy.

W roku 2021 ok. 79 796 zł przekazano z budżetu Województwa bezpośrednio na rozwój wolontariatu (wsparto 9 zadań zleczonych organizacjom pozarządowym, dot. rozwoju wolontariatu, jego promocji czy szkoleń dla wolontariuszy i koordynatorów wolontariatu). Organizacje zrealizowały następujące działania: Elbląska Rada Konsultacyjna ERKON przeprowadziła kampanię społeczną promującą wolontariat, w szczególności wśród osób starszych, mieszkańców Elbląga, natomiast Warmińsko-Mazurski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża przeprowadził działania promujące wolontariat wśród młodzieży szkolnej regionu. Caritas Diecezji Ełckiej zorganizował Galę Wolontariatu, Regionalne Centrum Wolontariatu z Elbląga zrealizowało kolejną edycję wojewódzkiego konkursu promującego postawy wolontariackie „Barwy Wolontariatu” oraz przeprowadziło zajęcia dot. wolontariatu zarówno dla uczniów-wolontariuszy jak i koordynatorów wolontariatu w wyniku czego powstało 6 nowych Kół Wolontariatu w regionie. Fundacja Albatros rozwinęła Ptasią Straż – wolontariat na rzecz udzielania pierwszej pomocy rannym ptakom, natomiast Bank Żywności w Olsztynie zrealizował działania edukacyjne, promocyjne na rzecz pozyskania nowych wolontariuszy i przeszkolenia ich m.in. do prowadzenia zbiórek żywności. W ramach Fundacji Alternatywnej Edukacji ALE z Mrągowa wolontariusze zostali przeszkoleni w animacji i zrealizowali projekty animacyjne dla dzieci, natomiast Stowarzyszenie Działaczy Pomocy Społecznej z Lidzbarka Warmińskiego utworzyło Klub Młodego Wolontariusza.

4. Konkursy promujące aktywnych liderów i działalność społeczną.

1) XVIII edycja Konkursu „Godni Naśladowania”

Konkurs "Godni Naśladowania" organizowany jest od 2004 r. przez Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Co roku patronat nad konkursem obejmuje Marszałek

Województwa WM, a Samorząd Województwa funduje nagrody finansowe dla laureatów (w 2021 r. w wysokości łącznie 10 000 zł). Celem konkursu jest upowszechnianie na poziomie regionalnym i lokalnym aktywności obywatelskiej i społecznej prowadzonej przez organizacje pozarządowe, grupy nieformalne oraz działaczy społecznych. Ponadto konkurs promuje działania samorządów oraz przedsiębiorców, którzy podejmują i rozwijają współpracę z podmiotami obywatelskimi na rzecz dobra wspólnego.

W roku 2021 odbyła się już 18. edycja Konkursu „Godni Naśladowania”. Konkurs odbył się w 4 kategoriach. Wpłynęło 16 wniosków, które przekazano do oceny merytorycznej Kapitulie Konkursu:

- 1) Organizacja Godna Naśladowania (9 nominowanych organizacji);
- 2) Pozarządowiec Godny Naśladowania (4 nominowanych);
- 3) Samorząd Godny Naśladowania (2 nominacje) oraz
- 4) Przedsiębiorca Godny Naśladowania (1 nominacja).

Przyznano 4 statuetki i 10 wyróżnień.

2) Nagroda Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie pomocy i integracji społecznej.

W listopadzie 2021 roku w Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii im. Feliksa Nowowiejskiego w trakcie Gali nagrodzeni zostali laureaci XX i XXI edycji Nagrody Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie pomocy i integracji społecznej. Podczas listopadowej gali Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego po raz kolejny uhonorował pracowników pomocy i integracji społecznej, aktywnych liderów organizacji pozarządowych oraz instytucje i zespoły pracownicze wyróżniające się innowacyjnymi i twórczymi rozwiązaniami w dziedzinie pomocy i integracji społecznej. W roku sprawozdawczym 3 przedstawiciele organizacji pozarządowych zostało uhonorowanych nagrodami i wyróżnieniami indywidualnymi, a jedna organizacja otrzymała nagrodę zespołową tj.: Stowarzyszenie Pomagam bo Lubię w Węgorzewie.

3) Nagrody Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury oraz szczególne zaangażowanie w pracę na rzecz kultury.

30 września 2021 roku w Europejskim Centrum Spotkań Światowid w Elblągu odbyła się Wojewódzka Inauguracja Roku Kulturalnego 2021/2022. Odbywające się rokrocznie święto ludzi kultury to doskonała sposobność nie tylko do podsumowania osiągnięć minionego roku w obszarze kultury, promowania artystów, twórców oraz ich dokonań, podejmowanych inicjatyw kulturalnych, ale również wyjątkowa okazja, nagrodzenia osób, które nierozdzielnie związane są z dziedzictwem kulturowym naszego regionu. W trakcie uroczystości zostały wręczone nagrody i wyróżnienia Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Wśród uhonorowanych osób znalazły się osoby od lat związane z sektorem pozarządowym, w tym m.in.:

- ✓ Stowarzyszenie Miłośników Rusi nad Łyną (Baby Ruśkie+2 promile, Bogumiła Radaszewska)
- ✓ Stowarzyszenie Pisarzy Polskich Oddział Olsztyn (Marek Barański)

- ✓ Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Areszt Sztuki (Izydor Borys, Jarosław Puczel, Mieczysław Wieliczko)
- ✓ Ośrodek Rozwoju Współpracy Międzyregionalnej INTERMARIUM (Łukasz Staniszewski)
- ✓ Stowarzyszenie Pisarzy Polskich Oddział Olsztyn (Miroslaw Słapik)
- ✓ Stowarzyszenie Targ Rybny (Konrad Lenkiewicz)
- ✓ Olsztyńskie Towarzystwo Śpiewacze w Olsztynie (Ryszard Szmit)
- ✓ Towarzystwo Kultury Teatralnej Warmii i Mazur (Robert Traba, Tomasz Sowiński, Henryk Cirut)
- ✓ Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Pojezierze (Marek Książek)
- ✓ Przepisani Północy Stowarzyszenie Kulturalne z siedzibą w Olecku (Izabela Piotrowska)

5. Wzmacnianie organizacji pozarządowych w zakresie współpracy międzynarodowej.

W 2021 r. sporządzono 10 Biuletynów Informacyjnych „Warmia i Mazury, Polska, UE”. Biuletyny te zawierały 299 informacji. Na Biuletyn składają się informacje uzyskane, m.in. z Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce i Sieci informacji europejskiej Eurodesk oraz wiadomości otrzymane dzięki wsparciu Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli i Domu Polski Wschodniej. Biuletyny przekazywane są Radnym Sejmiku przed każdą sesją Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz rosyłane drogą mailową do 317 podmiotów (NGO, jst, pracodawcy, urzędy pracy, biura karier, jednostki edukacyjne, osoby prywatne itp.).

Kolejnym zaplanowanym działaniem była pomoc w pozyskiwaniu partnerów zagranicznych do realizacji międzynarodowych zadań w zakresie potrzeb zgłaszanych przez organizacje pozarządowe. było realizowane poprzez przekazywanie organizacjom pozarządowym informacji o możliwościach uczestnictwa w międzynarodowych projektach, konkursach, stypendiach, stażach itp., które zawarte były w przekazywanych im biuletynach informacyjnych.

Ponadto opublikowano 3 informacje na stronie internetowej www.warmia.mazury.pl. *Dodatkowo* jedną informację od organizacji pozarządowych przesłano do dwóch zagranicznych partnerów i 1 mail z informacjami został przez pracownika DWM przesłany do organizacji pozarządowych (zaproszenie do uczestnictwa w projekcie).

W ramach współpracy międzynarodowej zaplanowano również: Wzajemne informowanie oraz w miarę możliwości, zapraszanie organizacji pozarządowych do uczestnictwa w przedsięwzięciach międzynarodowych Samorządu Województwa, które dotyczą sektora pozarządowego oraz przedstawicieli Samorządu Województwa do uczestnictwa w przedsięwzięciach o charakterze międzynarodowym realizowanych przez organizacje pozarządowe.

W 2021 roku w realizację działania wpisały się następujące wydarzenia:

- 1) Dni Kultury Polskiej w Czerniachowsku – jedna z wielu cyklicznych inicjatyw organizowanych przez Stowarzyszenie „Dom Polski” im. Fryderyka Chopina w Czerniachowsku – odbyły się w dniach 25-30 maja 2021 r. Głównym celem wydarzenia jest kultywowanie dziedzictwa narodowego oraz polskich tradycji wśród Polaków zamieszkujących Obwód Kaliningradzki,

a także prezentacja dorobku kulturalnego organizacji polonijnych. Jest to jedno z dwóch przedsięwzięć, obok Forum Organizacji Polonijnych, w których aktywnie uczestniczy Polonia ze wszystkich ośrodków Obwodu Kaliningradzkiego, m.in: Czerniachowska, Bałtijska, Kaliningradu, Ozierska oraz Znamienska. W sposób zdalny przeprowadzono konkurs piosenki polskiej oraz konkurs recytatorski. W składzie konkursowego jury znalazła się Pani Aneta Brzyska, Zastępca Dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej. Udział realizowany poprzez ocenę prac konkursowych w trybie pracy zdalnej.

Udział Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego bez zaangażowania środków finansowych.

- 2) Wspólna organizacja ze Stowarzyszeniem Wspólnota Polska pobytu integracyjno-edukacyjnego „Lato z Polską 2021” (2-10 sierpnia). Udział środków finansowych Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w kwocie 15 000 zł.
- 3) Organizacja Spotkania Partnerów i Przyjaciół Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizujących współpracę międzynarodową we współpracy z Konsulatem Generalnym Węgier w Gdańsku; coroczne przedsięwzięcie mające na celu podsumowanie działalności międzynarodowej samorządu województwa i podziękowanie partnerom zaangażowanym w projekty DWM (10 grudnia). Do udziału w wydarzeniu zaproszono m.in. przedstawicieli piętnastu organizacji pozarządowych. Ostatecznie w wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele sześciu organizacji pozarządowych.

Osiągnięte wskaźniki:

Wskaźniki	2021
1) Liczba informacji uzyskanych przez Departament Współpracy Międzynarodowej przekazanych Radzie Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz radom powiatowym (379)	299
2) Liczba zidentyfikowanych partnerów zagranicznych do międzynarodowych projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe i informacje o grantach, stypendiach, konkursach (232)	99 (informacje o grantach, stypendiach, konkursach)
3) Liczba międzynarodowych przedsięwzięć samorządu regionalnego dotyczących sektora pozarządowego, o których poinformowano organizacje pozarządowe (1)	1
4) Liczba międzynarodowych przedsięwzięć organizacji pozarządowych, o których poinformowano samorząd regionalny (5)	1
5) liczba organizacji pozarządowych, które wzięły udział w przedsięwzięciach samorządu regionalnego dotyczących sektora pozarządowego (17)	6

6. Wsparcie rozwoju infrastruktury przeznaczonej na działalność społeczną organizacji pozarządowych.

Dofinansowanie organizacjom pozarządowym, ze środków PFRON, robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów.

Ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w ramach dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w 2021 roku zostało przyznane dofinansowanie:

- 1) Stowarzyszeniu Integracji Osób Niepełnosprawnych (SION) w Bartoszycach na „Zmianę sposobu użytkowania zaplecza sanitarno-socjalnego hali sportowej na salę rehabilitacyjną dla uczestników SION”, w wysokości **63 000,00 zł**
- 2) Caritas Diecezji Ełckiej na „Dokończenie budowy Domu Pomocy Społecznej "Misericordia II" wraz z centrum rehabilitacyjnym w Ełku przy ul. ks. prał. Mariana Szczęsnego 3”, w wysokości **1 747 000,00 zł**
- 3) Polskiemu Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Biskupcu na „Rozbudowę Centrum Edukacyjno-Rehabilitacyjno-Zawodowego na potrzeby realizacji usług opiekuńczo-rehabilitacyjnych dla osób z niepełnosprawnością”, w wysokości **1 143 500,00 zł**.

Dofinansowanie ze środków PFRON i z budżetu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej, których organizatorami są organizacje pozarządowe.

W zakresie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz osób z niepełnosprawnościami, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz z budżetu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, dofinansowano koszty działania sześciu nw. zakładów aktywności zawodowej (łącznie kwotą: **4 834 164,04 zł**):

ZAZ	Organizator ZAZ	Wykorzystana kwota dofinansowania (zł)
Zakład Aktywności Zawodowej w Elblągu	Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych	707 308,00
Zakład Aktywności Zawodowej Polskiego Związku Niewidomych w Olsztynie	Zarząd Główny Polskiego Związku Niewidomych w Warszawie	1 082 042,37
Zakład Aktywności Zawodowej w Biskupcu	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Biskupcu	974 917,00
Zakład Aktywności Zawodowej w Bartoszycach	Stowarzyszenie Integracji Osób Niepełnosprawnych (SION) w Bartoszycach	729 247,00
Zakład Aktywności Zawodowej w Ostródzie	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Ostródzie	788 030,00
Zakład Aktywności Zawodowej w Nidzicy	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Nidzicy	552 619,67

Na dzień 31 grudnia 2021 r. w ww. Zakładach Aktywności Zawodowej zatrudnionych było łącznie 259 osób, z czego 184 to osoby z niepełnosprawnościami.

7. Rozwój ekonomii społecznej.

Zgodnie z art. 21 pkt 4a ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. do zadań samorządu należy koordynowanie działań na rzecz sektora ekonomii społecznej w regionie. Ponadto zgodnie z założeniami Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 12 sierpnia 2014 r. jednostką odpowiedzialną za koordynację działań związanych z ekonomią społeczną jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. ROPS ma za zadanie koordynować działania władzy publicznej w zakresie realizacji regionalnego programu oraz merytorycznie określać kierunki, preferencje i procedury wsparcia ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w ramach regionalnego programu.

W dniu 30 marca 2021 roku Uchwałą Nr 16/168/21/VI Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął Wojewódzki Program Rozwoju Ekonomii Społecznej i Solidarnej Warmia i Mazury 2021-2025.

Jednym z ważniejszych elementów wdrażania ww. Programu jest realizacja projektu pozakonkursowego Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej pt. „Ekonomia społeczna na Warmii i Mazurach” w ramach Poddziałania 11.3.2 Koordynacja ekonomii społecznej w regionie RPO WiM 2014-2020.

31 marca 2021 roku ROPS zakończył wdrażanie II. edycji ww. Projektu, a od 1 kwietnia 2021 r. przystąpił do realizacji kolejnej, już III. jego edycji, która potrwa do 30 czerwca 2023 roku. Wartość ww. projektu ogółem wynosi 2 mln zł.

Celem głównym projektu jest rozwój ekonomii społecznej na Warmii i Mazurach poprzez koordynację działań inicjujących i rozwijających współpracę podmiotów i instytucji regionalnych i lokalnych. Grupę docelową w projekcie stanowią pracownicy lokalnych i regionalnych podmiotów działających na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.

„Regionalna Platforma Współpracy na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej- sieć kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, W TZ, ZAZ, ŚDS) w województwie warmińsko-mazurskim”:

W 2021 roku odbyły się 2 spotkania sieci (1 dwudniowe online i 1 dwudniowe spotkanie stacjonarne). Na dzień 31.12.2021 roku Platforma zrzeszała 79 podmiotów reintegracyjnych, a w 2021 r. do sieci dołączyło 14 Środowiskowych Domów Samopomocy.

Spotkania Warmińsko-Mazurskiej Sieci Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej i przedstawicieli Regionalnej Platformy Współpracy na Rzecz Rozwoju ES:

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w czterech subregionach funkcjonowały cztery akredytowane ośrodki wsparcia ekonomii społecznej. W 2021 roku odbyło się 5 spotkań

Warmińsko-Mazurskiej Sieci Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej dotyczących wymiany informacji i doświadczeń nt. realizowanych projektów.

Doradztwo eksperckie:

W ramach działań projektowych w 2021 roku zorganizowane zostało doradztwo w formie online:

- doradztwo eksperckie tematyczne i spotkania z ekspertami z zakresu fundraisingu (10 godzin),
- doradztwo z zakresu tworzenia strategii promocji ekonomii społecznej (25 godz.),
- doradztwo dot. budowania marki ekonomii społecznej (40 godz.)
- doradztwo dla przedstawicieli JST z zakresu stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych (18 godz.).

Wizyty studyjne:

- w 2021 roku zorganizowano 2 wizyty studyjne online - dla 18 przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej i 24 reprezentantów jednostek samorządu terytorialnego,
- na początku września odbyła się dwudniowa wizyta studyjna do woj. wielkopolskiego i śląskiego dla członków grupy roboczej ds. opracowania marki ekonomii społecznej.

Zaangażowanie w realizację działań na rzecz walki z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19 i wsparcia skierowanego do podmiotów ekonomii społecznej:

W roku 2021 w ramach walki z pandemią koronawirusa zorganizowano dostawę materiałów ochronnych dla kadry podmiotów ekonomii społecznej- 1400 l płynu do dezynfekcji oraz 1000 szt. opakowań rękawiczek ochronnych. Ponadto w I. kwartale 2021 r. trwała dystrybucja zakupionych w 2020 r. fartuchów ochronnych (1500 szt.). Materiały zostały przekazane do instytucji pomocy społecznej (kadra i wolontariusze) oraz przedstawicieli podmiotów reintegracyjnych na Warmii i Mazurach, tj. Klubów Integracji Społecznej, Centrów Integracji Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz Zakładów Aktywności Zawodowej z Warmii i Mazur oraz spółdzielni socjalnych prowadzących usługi opiekuńcze.

Publikacje/strona www:

W 2021 roku przeprowadzono akcję pod hasłem #WSPIERAM PES Z WARMII I MAZUR- przygotowany został w formie elektronicznej katalog świąteczny wybranych produktów i usług świadczonych przez podmioty ekonomii społecznej z naszego regionu. Akcja miała na celu promocję produktów i usług świadczonych przez podmioty ekonomii społecznej z Warmii i Mazur w okresie świątecznym.

Przez cały rok na bieżąco prowadzona i aktualizowana była strona internetowa: es.warmia.mazury.pl z informacjami nt. ekonomii społecznej z całego regionu. Kwartalnie wydawany był także Newsletter dot. ekonomii społecznej.

8. Upowszechnienie „dobrych praktyk” organizacji pozarządowych.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego mając na uwadze wieloletnią, ugruntowaną współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz doceniając wdrażane przez organizacje rozwiązania w różnych dziedzinach, promuje ich działalność. Jak co roku informacje o wydarzeniach realizowanych przez organizacje pozarządowe zamieszczane były na stronie www.warmia.mazury.pl na stronie głównej lub w zakładkach tematycznych.

Ponadto dobre praktyki były upowszechniane podczas niżej wymienionych wydarzeń:

- 1) **II uroczysta Gala Ekonomii Społecznej na Warmii i Mazurach**, która odbyła się 8 października 2021 roku w Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii w Olsztynie. Wydarzenie było zwieńczeniem konkursu prowadzonego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej pt. „Ambasador Ekonomii Społecznej na Warmii i Mazurach” prowadzonego w czterech kategoriach: „Samorząd przyjazny Ekonomii Społecznej”; „Przedsiębiorstwo przyjazne Ekonomii Społecznej”, „Szkoła Przyjazna Ekonomii Społecznej” oraz „PES przeciw COVID-19”. Celem wydarzenia było uhonorowanie jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorstw oraz szkół z regionu za działania na rzecz przedsiębiorczości społecznej na Warmii i Mazurach, a także wręczenie certyfikatów Znaku Ekonomii Społecznej „Zakup Prospołeczny”.
- 2) **10 grudnia 2021 r. odbyła się konferencja online zorganizowana przez Fundację Instytut Badań i Edukacji Społecznej z Olsztyna pn. "Pandemia przemocy"** z panelem dyskusyjnym, dotyczącym wymiany dobrych praktyk. Było to ważne wydarzenie związane z wymianą wiedzy nt. wsparcia osób doświadczających przemocy w trudnej sytuacji pandemii. Założone "wydarzenie" na portalu Facebook obejrzało 350 604 odbiorców (według statystyk Facebooka). W ramach kampanii "Biała Wstążka" - konferencja była transmitowana na 3 kanałach: Facebook (profile wydarzenia, Gazeta Olsztyńska i tygodniki lokalne), Youtube i strona gazetaolszynska.pl. Według statystyk tylko transmisja na Facebooku pozwoliła dotrzeć do 95 528 odbiorców. Sam film na youtube miał 439 wyświetleń. Trwałym rezultatem było nagranie konferencji i publikacje, które do tej pory są dostępne w sieci. Do nagrania sięgają nie tylko pracownicy, ale również mieszkańcy województwa - co przyczynia się do rozpowszechnienia wiedzy nt. dobrych praktyk związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i pełni funkcję informacyjną - gdzie szukać wsparcia. Według danych portalowych (strona www gazety, Facebook, youtube) - liczba odbiorców tylko w kanałach internetowych sięgnęła ok. 400 000 odbiorców. Konferencja (zapowiedzi, relacja) była promowana również w prasie. Dzięki współpracy przy organizacji konferencji z organizacjami społecznymi i instytucjami, zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie (np. Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku i Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla Kobiet i Ich Dzieci Ofiar Przemocy w Olsztynie) wzmocniona została integracja systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpraca pomiędzy sektorem pozarządowym, a samorządowym.
- 3) W dniach 25 listopada – 10 grudnia 2021 roku odbyły się wojewódzkie obchody w ramach kampanii „Biała Wstążka” zorganizowane przez Fundację Instytut Badań i Edukacji Społecznej z Olsztyna. Obchody poświęcone były przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet. W ramach zadania wydano 10 grudnia gazetkę "Dni Białej Wstążki", której treści do dzisiaj dostępne są dla

internautów w sieci. Opublikowano również 2 artykuły w "Gazecie Olsztyńskiej" i „Dzienniku Elbląskim”, artykuły w wersji online na gazetaolsztynska.pl i dziennikelblaski.pl oraz na 19 serwisach miejskich. Dzięki kampanii medialnej informacja o formach pomocy ofiarom przemocy dotarła do mieszkańców regionu. Zaangażowano różne podmioty (prelegentów wojewódzkiej konferencji), by wspólnie edukować czytelników i użytkowników internetu, że każda forma przemocy wymaga reakcji i pomocy. Dzięki współpracy przy publikacjach dokonała się też integracja środowiska samorządowego z pozarządowym. Samo wydanie gazety "Dni Białej Wstążki" miało nakład 16 000 egz., ale treści były udostępnione również online, m.in. w wydarzeniu na FB, które miało zasięg 350 604 odbiorców (dane FB). Fundacja szacuje, że kampania dotarła do co najmniej 350 000 osób.

9. Forum Pełnomocników województwa warmińsko-mazurskiego.

Samorządy mają bardzo duży wpływ na rozwój sektora pozarządowego. Bardzo ważna jest jakość współpracy podejmowanej lokalnie z organizacjami pozarządowymi przez administrację publiczną. W celu wzmocnienia tej współpracy Samorząd Województwa organizuje Forum Pełnomocników Warmii i Mazur skupiając na spotkaniach o charakterze informacyjno-szkoleniowym osoby odpowiedzialne w JST za współpracę z organizacjami pozarządowymi. W roku 2021 Forum Pełnomocników Województwa Warmińsko-Mazurskiego odbyło się 10 czerwca w trybie on-line w związku z trwającą pandemią COVID-19. Podczas Forum odbyło się szkolenie dla pełnomocników na temat przepisów USTAWY z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w zakresie współpracy JST (gmin, powiatów, województw) z organizacjami pozarządowymi. Podczas Forum omówione zostały również zagadnienia dot. wymagań oraz najczęściej popełniane błędy w zakresie opracowywania i uchwalania programów współpracy JST z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, tworzonych na podstawie art. 5a ust. 1 i 2 tej ustawy, aktualności w zakresie współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi w kontekście współpracy z samorządami gmin i powiatów, informacje z prac Konwentu Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego oraz rozliczania zadań zleconych NGO na podstawie osiągniętych rezultatów i zrealizowanych działań. W Forum wzięło udział ok 77 osób.

Podsumowanie

Rok 2021 to drugi rok epidemii SARS-CoV-2, która zmieniła nasze dotychczasowe funkcjonowanie, wpłynęła również znacząco na współpracę samorządów z organizacjami pozarządowymi oraz działalność samych organizacji. Ograniczenia wynikające z wciąż zmieniających się warunków sanitarnych wpływały na realizację zadań publicznych zarówno przez organizacje, jak i samorządy.

Coraz większe znaczenie w funkcjonowaniu odgrywały narzędzia elektroniczne umożliwiające spotkania zdalne oraz pracę przez Internet. Przykładem może być wprowadzenie systemu informatycznego WITKAC, który znacznie usprawnił realizację procedury konkursowej i komunikację w tym obszarze pomiędzy Urzędem Marszałkowskim i NGO.

W roku 2021 współpraca Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi przebiegała, podobnie jak w roku 2020, w 16 priorytetach tematycznych oraz w każdym z 3 obszarów współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, tj.:

- 1) w zakresie tworzenia polityk publicznych**
- 2) w zakresie realizacji zadań publicznych**
- 3) w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenia warunków do społecznej aktywności**

W roku 2021 w Samorządzie funkcjonowało **67 zespołów** opiniodawczo-doradczych/grup roboczych, w składzie których **27,4%** stanowili członkowie organizacji pozarządowych (w roku 2020 – 73 zespoły z 23,56% udziałem przedstawicieli NGO). Organizacje uczestniczyły w **13 konsultacjach** dokumentów wojewódzkich. Wykazały one swoją aktywność szczególnie podczas tworzenia i konsultacji wieloletniego projektu programu współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi na lata 2022-2027 oraz projektu programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027.

W roku 2021 przekazano dotacje na realizację zadań publicznych Samorządu Województwa w wysokości wyższej niż w roku 2020, tj.: **5 259 992 zł** (w roku 2020: 4 677 637 zł). Z zakresu pożytku publicznego **zawarto łącznie 258 umów** (o 50 więcej niż w roku 2020). Organizacje złożyły łącznie **618 ofert**. Dotacje stanowiły **43% wartości** zrealizowanych przez NGO zadań publicznych.

Podobnie jak w latach poprzednich w realizacji zadań zleconych wzięli udział wolontariusze, łącznie ok. **2515 wolontariuszy**. Łączna wartość pracy wolontariuszy oraz pracy społecznej **stanowiła 11,6% wartości** zrealizowanych zadań.

Organizacje współpracowały przy realizacji zadań z **496 partnerami** (innymi organizacjami, samorządami, instytucjami, przedsiębiorcami).

Doliczając do tej kwoty dotacje na realizację zadań z zakresu promocji województwa to łączna wartość dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym w roku 2021 wyniesie 5 399 582 zł.

Ponadto również instytucje kultury przeznaczyły środki finansowe na współpracę z organizacjami pozarządowymi. Z budżetu Województwa zaangażowano dodatkowo na ten cel kwotę **ponad 365 tys. zł.**

Znaczącym partnerem dla organizacji pozarządowych są jednostki organizacyjne Samorządu Województwa, które również współpracują w zakresie swoich zadań z organizacjami sektora pozarządowego regionu: **33 instytucje współpracowały łącznie ze 194 organizacjami pozarządowymi realizując 197 inicjatyw i projektów.** Poziom podobny jak w roku 2020, gdzie zanotowano spadek wskaźników o ok. 45%, uzasadniony stanem epidemii.

W zakresie infrastruktury współpracy, tworzenia warunków do społecznej aktywności należy podkreślić realizację kampanii społecznej dot. przekazywania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacjom pożytku publicznego z Warmii i Mazur, a także działania z zakresu rozwoju wolontariatu, szkolenia, konferencje dla członków organizacji i liderów lokalnych, konkursy promujące aktywność społeczną, działania z zakresu rozwoju ekonomii społecznej. Z budżetu Województwa oraz środków PFRON dofinansowano również funkcjonowanie Zakładów Aktywności Zawodowej prowadzonych przez NGO łączną kwotą **4 834 164,04 zł** oraz roboty budowlane obiektów służących rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami w wysokości **2 953 500 zł.**

Inicjatywy organizacji pozarządowych, ważne dla rozwoju województwa, Marszałek Województwa obejmuje patronatem honorowym. Bardzo często na regionalnej stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego zamieszczane były również informacje o wydarzeniach realizowanych przez organizacje pozarządowe w roku 2021.

Działania podejmowane przez organizacje pozarządowe w ramach dofinansowanych zadań czy współpracy z samorządem są jednym ze skuteczniejszych sposobów realizacji zadań własnych Samorządu Województwa w różnych obszarach pożytku publicznego. Obecność organizacji pozarządowych przyczynia się do podniesienia jakości zadań i wzbogacenia oferty Województwa kierowanej do mieszkańców oraz gości podczas różnorodnych wydarzeń i projektów. Mając na względzie konieczne zasady bezpieczeństwa, dbałość o zdrowie i życie mieszkańców, ze względu na trwającą w 2020 roku sytuację pandemiczną, obowiązujące zakazy, restrykcje i obostrzenia, stopień w jaki udało się zrealizować zadania w sytuacji, która nastąpiła można uważać za zadowalający.

Należy zatem w dalszym ciągu wzmacniać i rozwijać współpracę samorządu z podmiotami trzeciego sektora na rzecz pełniejszego rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego, przede wszystkim w obszarze aktywności jego mieszkańców w różnych obszarach życia społecznego.

Olsztyn, maj 2022 r.